

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติ
ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนำ

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔ ครอบคลุมการปรับปรุง ๕ ปี ตามกำหนด
เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑
ในการปรับปรุง ติดตาม ประเมินผลและรายงานการดำเนินงานของหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตร รักษามาตรฐาน
และคุณภาพการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในการผลิตบัณฑิตให้เพียงพอับความต้องการของประเทศใน
ด้านสังคมศาสตร์ และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ๙ ประการประกอบด้วย ๑. มีปฏิปทา
น่าเลื่อมใส ๒. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ๓. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ๔. มีความสามารถ
ในการแก้ไขปัญหา ๕. มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด ๖. มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ๗. มีโลกทัศน์กว้างไกล ๘. มีความเป็น
ผู้นำด้านจิตใจและปัญญา และ ๙. มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียงพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

สารบัญ

หมวด	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๖
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างหลักสูตร	๘
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๒๐
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๓๙
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๔๑
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๒
หมวดที่ ๘ การประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๔๖

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	คำอธิบายรายวิชา	๔๘
ภาคผนวก ข	ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร	๖๖
ภาคผนวก ค	ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๑๐
ภาคผนวก ง	ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี	๑๒๕
ภาคผนวก จ	ประกาศชื่อปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อในสาขาวิชา	๑๓๑
ภาคผนวก ฉ	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต และ ประกาศอนุมัติหลักสูตร	๑๓๔
ภาคผนวก ช	ประกาศมหาวิทยาลัยเรื่องอนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชา กลุ่มพระพุทธศาสนา	๑๓๘
ภาคผนวก ซ	ประวัติและผลงานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	๑๔๑

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
คณะ/หน่วยงาน : วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Political Science Program

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : รัฐศาสตรบัณฑิต
ชื่อย่อ (ไทย) : ร.บ.
ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Political Science
ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.Pol.Sc.

๓. วิชาเอกหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของหลักสูตร

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวน ๑๔๐ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี

๕.๒ ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรประเภททางวิชาการ

๕.๓ ภาษาที่ใช้

การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย มีเอกสารตำราเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษประกอบ

๕.๔ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

๕.๕ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา ที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

๕.๖ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ๑) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔ ปรับปรุงจากหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๙)
- ๒) กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔
- ๓) สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติเห็นชอบหลักสูตร ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๖ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๔) สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติอนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๗ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๖

๘. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตสามารถเป็น

๑. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. พนักงานในสังกัดสำนักงานข้าราชการพลเรือน
๓. ข้าราชการทหาร และตำรวจ
๔. พนักงานฝ่ายบุคคลของภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ
๕. นักการเมือง นักวิชาการศึกษา นักปกครอง ผู้จัดการทั่วไป
๖. เจ้าของกิจการ ประกอบอาชีพอิสระ
๗. นักวิชาการ อาจารย์ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

๙. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อสกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี
๓๒๕๑๒๐๐๒๗ ๙๖๑๔	อาจารย์	พระครูธรรมธรมบุญเที่ยง พุทธสาวิโก (ลักษณะพลวงค์)	ร.ม.	(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๓
			พธ.บ.	(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๔
๓๕๖๐๕๐๐๖๘ ๗๕๐๑	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ (ด้านรัฐศาสตร์)	นางพิศมัย วงศ์จำปา	ร.ม.	(การปกครอง)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๔๕
			ศศ.บ.	(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๒๘
๑๕๗๑๑๐๐๐๐ ๖๔๒๑	อาจารย์	ว่าที่ ร.ท.นิกรณ โปธาฤทธิ	ร.ม.	(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๗
			บธ.บ.	(การบริหารทรัพยากรมนุษย์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๒๕๔๘
๓๕๐๐๑๐๐๑๔ ๕๓๗๐	อาจารย์	ดร.พงษ์สนิท คุณนะลา	Ph.D.	(Political Science)	University of Bihar State at Magadh Bodh Gaya ,India	๒๕๕๖
			ร.ม.	(การเมืองการปกครอง)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๖
			ศศ.บ.	(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๒๓
๓๕๖๐๖๐๐๓๒ ๓๒๘๕	อาจารย์	พระครูปลัดสุวัฒนจริยคุณ (โยธิน ฐานิสโร) ทิพย์นวล	ปร.ด.	(ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค)	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๒๕๕๗
			ศศ.ม.	(พัฒนาสังคม)	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๕๖
			พธ.บ.	(พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๓

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ที่ตั้ง : เลขที่ ๕๖๖ หมู่ ๒ ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

๑๑. สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

๑๑.๑ สถานการณ์ต่างๆ ของโลกในปัจจุบัน

สถานการณ์ต่างๆ ของโลกในปัจจุบัน ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสารถึงกันอย่างรวดเร็ว ทั้งโลก ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ ด้านการจัดการ ด้านการพัฒนา ฯลฯ ขณะเดียวกันก็เกิดความร่วมมือ จับตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เป็นการรวมตัวกันเป็นประชาคมยุโรป และการรวมตัวกันเป็นภูมิภาคอาเซียน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากสภาพที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้น เพื่อสร้างบุคลากรในด้านการเมืองการปกครอง การบริหารจัดการ ภาครัฐ ระหว่างประเทศ และสามารถยืนหยัดได้ในสภาพการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

จากข้อ ๑๑.๑ เป็นผลให้สังคมและวัฒนธรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรวมกลุ่ม การร่วมมือในภูมิภาคที่มีความแตกต่างกันไปในทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตร จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าว เพื่อที่ว่าสามารถสร้างคนรุ่นใหม่ ที่พร้อมปรับตัวเองเข้าสู่สภาพของการเปลี่ยนแปลงได้โดยยังคงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์และรากเหง้าของตนเอง

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การวางแผนหลักสูตรจะคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมยุคการสื่อสารไร้พรมแดน เปิดเสรีทางการค้า และการเคลื่อนย้ายการทำงาน ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ การผลิตบุคลากรที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่มุ่งไปสู่สังคมแห่งความรู้ ที่แข่งขันกันด้วยความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพ มีความเข้าใจในผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ที่จะช่วยชี้แนะและขับเคลื่อนให้การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปในรูปแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของสังคมไทย

๑๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

ปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของสังคมในการสร้างคนรุ่นใหม่ ที่พร้อมปรับตัวเองเข้าสู่สภาพของการเปลี่ยนแปลงได้โดยยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และรากเหง้าของตนเอง และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TOE) ในการผลิตบุคลากรทางด้านรัฐศาสตร์ที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่มุ่งไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ที่แข่งขันกันด้วยความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพ โดยเข้าใจผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ในการช่วยชี้แนะและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในรูปแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมไทย

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ผลิตบัณฑิตให้เพียงพอับความต้องการของประเทศในด้านสังคมศาสตร์ และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ๙ ประการประกอบด้วย ๑. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ๒. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ๓. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ๔. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ๕. มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด ๖. มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ๗. มีโลกทัศน์กว้างไกล ๘. มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา และ ๙. มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียงพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

(๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน ๓๐ หน่วยกิต

(๒) หมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

หมวดวิชาเฉพาะ ในวิชาแกนทางรัฐศาสตร์ วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์ และวิชาเลือกทางรัฐศาสตร์ จำนวน ๗๔ หน่วยกิต

ทั้งนี้ทุกรายวิชาในหลักสูตรเปิดสอนให้นิสิตหลักสูตรอื่นเพื่อให้นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาโท หรือวิชาเลือกเสรีได้ จำนวน ๖ หน่วยกิต

๑๓.๓ การบริหารจัดการ

การบริหารหลักสูตรมีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ ปรับปรุง ติดตาม ประเมินผลและรายงานการดำเนินงานของหลักสูตร/สาขาวิชา การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร เพื่อรักษามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งมีการดำเนินการที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การบริหารหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานหลักสูตร พิจารณาและจัดแบ่งภาระงานสอนให้กับบุคลากรในหลักสูตร และพิจารณาและกลั่นกรองเกรดในรายวิชาที่หลักสูตรรับผิดชอบ โดยหลักสูตรจะมีการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรในทุกสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน เพื่อหารือเกี่ยวกับการกำหนดตารางเรียน การพิจารณาประมวลรายวิชา ข้อเสนอ และการพิจารณาอนุมัติผลการเรียน รวมทั้งวางแผน กำกับติดตามการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑. ปรัชญา

มุ่งสร้างบัณฑิตทางรัฐศาสตร์ที่เปี่ยมไปด้วยความรู้ ควบคู่คุณธรรม มีภาวะผู้นำ ตระหนักถึงอุดมการณ์ ประชาธิปไตยบนฐานของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และการเสียสละรับใช้ท้องถิ่น คณะสงฆ์ ชุมชน สังคม ประเทศ และประชาคมอาเซียน

๑.๒. วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มี คุณธรรมจริยธรรมมีศรัทธาในพระพุทธศาสนามีความเสียสละเคารพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของสังคม

๑.๒.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักรัฐศาสตร์ สามารถบูรณาการเข้ากับหลักพุทธ ธรรมเพื่อประยุกต์ใช้ในปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้และพัฒนาทักษะเพื่อการแก้ปัญหาของ สังคม

๑.๒.๔ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะ ภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงให้สังคมมีคุณภาพ ยอมรับความแตกต่าง รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างทันสมัย

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

คาดว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จครบถ้วนภายในรอบปีการศึกษา (๕ ปี)

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
- ปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตร์ บัณฑิตให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า ที่ สกอ. กำหนด	- พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐาน จากหลักสูตรที่ยอมรับกัน ระดับสากล - ติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ - เชิญผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและ เอกชนมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตร	- รายงานผลการประเมินความพึงพอใจ ในการใช้บัณฑิตของผู้บริหารองค์กรซึ่ง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถในการทำงานใน ระดับดี - เอกสารและรายงานการประชุมในการ ปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร
- ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของสังคม	- ติดตามความเปลี่ยนแปลง ความต้องการของสังคม	- รายงานผลการประเมินความพึงพอใจ ในการใช้บัณฑิตของสถาบัน/สังคมที่ บัณฑิตปฏิบัติงาน - ความพึงพอใจในทักษะความรู้ ความสามารถในการทำงานของ บัณฑิต โดยเฉลี่ยในระดับดี

<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนและบริการวิชาการให้มีประสบการณ์จากการนำความรู้ทางการปกครองประยุกต์ใช้การปฏิบัติงานจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่สังคม - อาจารย์สายวิชาการได้รับการยอมรับทางผลงานทางวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - ผลงานทางวิชาการที่ออกเผยแพร่
--	--	--

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างของหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑. ระบบ

ระบบการศึกษาใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษา ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ การศึกษาภาคฤดูร้อนกำหนดให้มีระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ ทั้งนี้ ข้อกำหนดต่างๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๖๑ (ภาคผนวก จ)

๑.๒. การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจจัดการเรียนการสอน โดยให้มีการศึกษาภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๘ สัปดาห์ต่อปีการศึกษา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรและคณะกรรมการประจำหลักสูตร (ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย)

๑.๓. การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

(ไม่มี)

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคต้น	เดือนพฤษภาคม – กันยายน
ภาคปลาย	เดือนตุลาคม – มีนาคม
ภาคฤดูร้อน	เดือนเมษายน – พฤษภาคม

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นพระภิกษุ สามเณร

(๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

(๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญา

ตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือ

(๓) ต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒.๒.๒ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์

(๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

(๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญา

ตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือ

(๓) ต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒.๓ นิสิตแรกเข้าและกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา

ปัญหานิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา
ปัญหาการปรับตัว	จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษา โดยเปิดโอกาสให้นิสิตเข้าขอรับการปรึกษาผ่านช่องทางที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ชั่วโมงนัดพบอาจารย์ที่ปรึกษา (Home room)ขอเข้าพบที่ห้องพักอาจารย์ตามวัน-เวลาราชการ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือโทรศัพท์

วิธีการเรียนรู้การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และการกำหนดเป้าหมายของนิสิต	การปฐมนิเทศนิสิตใหม่ จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษา เปิดโอกาสให้นิสิตเข้าขอรับการปรึกษาผ่านช่องทางที่มีความหลายหลาย ได้แก่ ชั่วโมงนัดพบอาจารย์ที่ปรึกษา (Home room)ขอเข้าพบที่ห้องพักอาจารย์ตามวัน-เวลาราชการ จัดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือโทรศัพท์ จัดกิจกรรมทัศนศึกษา ดูงานในสถาบันศึกษาอื่น รวมทั้งศึกษาดูงานในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน
ทักษะภาษาอังกฤษ	สนับสนุนให้นิสิตเข้าร่วมโครงการอบรมทักษะภาษาอังกฤษ สอดแทรกเนื้อหาการสอน เอกสารประกอบการสอน และใช้สื่อการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาที่มีความเหมาะสม เพื่อเพิ่มทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้แก่นิสิต โดยเฉพาะทักษะการอ่าน และการสรุปความ

๒.๔ แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

ชั้นปีที่	จำนวนรับนิสิตแต่ละปีการศึกษา				
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
๑	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
๒	-	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
๓	-	-	๕๐	๕๐	๕๐
๔	-	-	-	๕๐	๕๐
รวม	๕๐	๑๐๐	๑๕๐	๒๐๐	๒๐๐
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				๕๐	๕๐

๒.๕ งบประมาณตามแผน

๒.๕.๑. งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ค่าธรรมเนียมการศึกษา (ค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียน)	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
อื่นๆ (ประกันสุขภาพ วารสาร ห้องสมุด ฯลฯ)	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐
รวมรายรับ	๒,๐๖๐,๐๐๐	๒,๐๖๐,๐๐๐	๒,๐๖๐,๐๐๐	๒,๐๖๐,๐๐๐	๒,๐๖๐,๐๐๐

๒.๕.๒. งบประมาณรายจ่าย (หน่วย: บาท)

หมวด เงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ก. งบดำเนินการ					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐
๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๓. ทุนการศึกษา					
๔. ใช้จ่ายระดับมหาวิทยาลัย					
รวม (ก)	๔๓๖,๐๐๐	๔๓๖,๐๐๐	๔๓๖,๐๐๐	๔๓๖,๐๐๐	๔๓๖,๐๐๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
รวม (ข)	๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
รวม (ก) + (ข)	๕๓๖,๐๐๐	๕๘๖,๐๐๐	๖๓๖,๐๐๐	๖๘๖,๐๐๐	๗๓๖,๐๐๐
จำนวนนิสิต	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๑๐,๗๒๐	๑๐,๗๒๐	๑๐,๗๒๐	๑๐,๗๒๐	๑๐,๗๒๐

๒.๖ ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาเป็นแบบชั้นเรียน และเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

๒.๗ การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

นิสิตที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นมาก่อน เมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑. หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต

๓.๑.๑. จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร ๑๔๐ หน่วยกิต

๓.๑.๒. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑.	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๓๐	หน่วยกิต
	๑.๑ วิชาบังคับ	๑๘	หน่วยกิต
	๑.๒ วิชาเลือก	๑๒	หน่วยกิต
๒.	หมวดวิชาเฉพาะ	๑๐๔	หน่วยกิต
	๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
	๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์	๓๓	หน่วยกิต
	๒.๓ วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์	๓๒	หน่วยกิต
	๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์	๙	หน่วยกิต
๓.	หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	๑๔๐	หน่วยกิต

๓.๑.๓ รายวิชาและคำอธิบายความหมายของรหัสวิชาและหน่วยกิตประจำวิชา

๑. รหัสประจำวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑) เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา

๒) เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงปีการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

๒. หน่วยกิตประจำวิชา หมายถึง ตัวเลขซึ่งแสดงจำนวนหน่วยกิตและปริมาณการเรียนการสอนของรายวิชานั้นๆ เช่น ๓ (๒-๒-๕) หมายถึง ๓ หน่วยกิต ประกอบด้วยบรรยาย ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ และการศึกษาด้วยตนเอง ๕ ชั่วโมง/สัปดาห์

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๓๐ หน่วยกิต

๑.๑ วิชาบังคับ		๑๘	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก		๑๒	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (๑๐๔)	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (๑๐๕)	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๒. หมวดวิชาเฉพาะ

๑๐๔ หน่วยกิต

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๓๐ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต

๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์		๓๓	หน่วยกิต
๔๐๑ ๒๐๑	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๒๐๒	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๒๐๓	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๐๔	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๐๕	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๐๖	ทฤษฎีการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๐๗	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๐๘	ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๐๙	สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๑๐	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๑๑	กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์		๓๒	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๑๒	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๑๓	การเมือง นโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์ชาติ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๑๔	การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	๓ (๐-๖-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๑๕	การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๑๖	กฎหมายอาญา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๑๗	นวัตกรรมกับการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๑๘	การเมืองกับการสื่อสารทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๑๙	ประสบการณ์วิชารัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๒๐	สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย	๒ (๐-๔-๔)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๒๑	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๒๒	สิทธิมนุษยชนตามแนวพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์		๙	หน่วยกิต
๔๐๑ ๓๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๒๕	กฎหมายลักษณะพยาน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๒๗	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๒๘	การเมืองการปกครองของประเทศประชาคมอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๒๙	การต่อต้านการทุจริต	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๐	เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๑	จิตวิทยาการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๒	แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๓	ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๔	การเมืองกับความคิดเห็นสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๔๐๑ ๔๓๕	พฤติกรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๖	การเมืองกับธุรกิจ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๗	ชนชั้นนำทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๘	สันติวิธีและสมานฉันท์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๓๙	การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๔๐	การพัฒนาระบบราชการไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๕๙	พลวัตเมืองพะเยากับการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๖๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๓.หมวดวิชาเลือกเสรี

๖ หน่วยกิต

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตต้องเลือกศึกษารายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นวิชาเลือกเสรีจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิตโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๑.๔ แสดงแผนการศึกษา

แผนการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ๔ ปี

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)				
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษยกับสังคม*	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓	๓	๐	๖
	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา)				
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓	๓	๐	๖
	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาแกนรัฐศาสตร์)				
๔๐๑ ๓๐๔	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๒๐๒	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๒๐๓	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘			

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)				
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓	๓	๐	๖
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก)				
๐๐๐ xxx	xxx วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา)				
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓	๒	๒	๕
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา*	๓	๐	๖	๖
	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาแกนรัฐศาสตร์)				
๔๐๑ ๒๐๑	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘			

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
๐๐๐ ๑๐๓	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล*	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ XXX	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก) XXX วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ XXX	XXX วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๑๓๕	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา) พระไตรปิฎกศึกษา*	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒ (หมวดวิชาแกนทางรัฐศาสตร์)	๓	๒	๒	๕
๔๐๑ ๓๐๕	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘			

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
๐๐๐ ๒๐๕	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ) ปรัชญาเบื้องต้น	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ XXX	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก) XXX วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๑๔๙	หมวดวิชาเฉพาะ(วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา) วรรณกรรมพระพุทธศาสนา*	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา*	๓	๓	๐	๖
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๒๐๑	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์) การเมืองนโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์ชาติ	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘			

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
๐๐๐ ๔๔๓	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา) กรรมฐาน ๓	๓	๒	๒	๕
๔๐๑ ๓๐๖	หมวดวิชาเฉพาะ (หมวดวิชาแกนรัฐศาสตร์) ทฤษฎีการเมือง	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๓๐๗	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๓๑๕	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเฉพาะด้านรัฐศาสตร์) การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๓๑๒	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๓๒๑	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘			

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วยตนเอง
๔๐๑ ๓๐๘	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาแกนรัฐศาสตร์) ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๓๑๑	กฎหมายปกครอง	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๔๑๖	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเฉพาะด้านรัฐศาสตร์) กฎหมายอาญา	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๔๑๗	นวัตกรรมกับการเมืองไทย	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๓๒๒	สิทธิมนุษยชนตามแนวพระพุทธศาสนา	๓	๓	๐	๖
XXX XXX	หมวดวิชา (วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์) XXXX วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘			

ชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วย ตนเอง
๐๐๐ ๔๔๓	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา) กรรมฐาน ๔	๓	๒	๒	๕
๔๐๑ ๔๐๙	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาแกนรัฐศาสตร์) สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๔๑๐	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๔๑๘	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเฉพาะด้านรัฐศาสตร์) การเมืองกับการสื่อสารทางการเมือง	๓	๓	๐	๖
XXX XXX	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์) XXXX วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
XXX XXX	หมวดวิชาเลือกเสรี XXXX วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๘			

ชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	เรียนรู้ด้วย ตนเอง
๔๐๑ ๔๒๐	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเฉพาะด้านรัฐศาสตร์) สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของ ไทย	๒	๒	๐	๔
๔๐๑ ๔๑๔	การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
๔๐๑ ๔๑๙	ประสบการณ์วิชารัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
XXX XXX	หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์) XXXX วิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
XXX XXX	หมวดวิชาเลือกเสรี XXXX วิชาเลือกเสรี	๓	๓	๐	๖
	รวม	๑๔			

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

(ดูจากภาคผนวก คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต)

๓.๒. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์ประจำหลักสูตร

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

(ดูจากหมวดที่ ๑ ข้อ ๙.๑ ใช้อาจารย์ชุดเดียวกันกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร)

๓.๒.๒ อาจารย์บรรยายพิเศษ

เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา)

หลักสูตรกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม (๔๐๑ ๔๑๙) เป็นวิชาที่นิสิตได้ฝึกงานเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองการปกครองภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

หลักสูตรกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาการศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์ (๔๐๑ ๔๑๔) เป็นวิชาที่นิสิตได้ศึกษาประเด็นปัญหาทางการเมืองการปกครองภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๕.๑. คำอธิบายโดยย่อ

ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทางรัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่นโดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

๕.๒. มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย สามารถทำวิจัยเบื้องต้นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคมได้ และสามารถเขียนผลงานวิจัยเพื่อเป็นสารสนเทศในการสื่อสารได้

๕.๓. ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๒ ของปีการศึกษาที่ ๔

๕.๔. จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต

๕.๕. การเตรียมการ

มีการกำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการทางเว็บไซต์ และปรับปรุงให้ทันสมัยเสมอ อีกทั้งมีตัวอย่างโครงการให้ศึกษา

๕.๖. กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การประเมินผลทวนสอบมาตรฐานโดยกำหนดเกณฑ์/มาตรฐานการประเมินผลรายวิชา

๕.๖.๒ ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๓ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๔ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน

๕.๖.๕ ผู้เรียนนำเสนอผลการศึกษาและรับการประเมินโดยผู้สอนประจำรายวิชาทุกคนซึ่งเข้าร่วมฟังการนำเสนอผลการศึกษา

๕.๖.๖ ผู้สอนทุกคนเข้าฟังการนำเสนอผลการศึกษาของผู้เรียน

๕.๖.๗ ผู้ประสานงานรายวิชานำคะแนนทุกส่วนเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ประจำวิชาทุกคนผ่านคณะกรรมการประจำหลักสูตร

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบตลอดจนมีวินัยในตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่มและมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเองเช่นการเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้แก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๒.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการ

สอน

- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

(๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- (๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๒.๒ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ใดบ้าง

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ฯ		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต																
ก. วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษยกับสังคม		●	●	●		●		●	●		●			●	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป			●	●		●	●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล			●	●	●			●	●	●				●	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			●	●		●			●		●			●	●
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น			●	●	●			●			●				●
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย			●	●		●	●	●					●		●
ข. วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง			●	●		●		●				●			
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น		●		●		●		●	●			●	●		●
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน		●	●	●		●		●	●		●	●		●	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น				●			●							●	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้			●	●		●	●		●			●	●	●	●
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่				●		●	●		●			●	●		●
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น				●	●		●	●		●					
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษยกับสิ่งแวดล้อม		●		●		●	●		●			●			
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน			●	●	●		●		●			●			●
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น				●				●						●	

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์ฯ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ฯ		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	●		●	●		●	●		●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม			●	●	●		●	●			●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา		●	●	●		●		●	●	●	●	●			
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ		●	●	●		●		●	●	●	●	●		●	
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล		●	●	●		●	●		●	●		●			
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ			●	●	●		●		●			●		●	●
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม			●	●		●	●	●				●			
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป			●	●			●			●		●			

๒.๓ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการ

สอน

- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- (๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๒.๔ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตร รับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้			ทักษะทางปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์			ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขฯ		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	●			●	●		●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา		●		●		●		●	●		●		●	●	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	●			●			●				●			●	
๐๐๐ ๑๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	●		●			●	●	●				●	●		●
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา		●		●		●			●	●				●	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ		●	●		●			●	●			●			●
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	●		●			●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	●					●			●		●	●		●	●

๒.๕ การพัฒนาผลการเรียนวิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) ตระหนักในคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- ๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
- ๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็น

มนุษย์

- ๔) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน
- ๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- ๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- ๔) การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง จัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน
- ๒) ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
- ๓) ประเมินคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาหลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต
- ๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านรัฐศาสตร์ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะและการใช้เครื่องมือทางรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม

๓) สามารถติดตามความก้าวหน้า แนวคิดใหม่ๆทางด้านรัฐศาสตร์ พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้

- ๔) สามารถบูรณาการความรู้ในหลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิตกับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) บรรยาย
- ๒) ปฏิบัติการ
- ๓) ฝึกปฏิบัติ
- ๔) กิจกรรมในชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) สอบ
- ๒) รายงาน
- ๓) แฟ้มสะสมงาน
- ๔) การสังเกตพฤติกรรม

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- ๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- ๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ
- ๔) สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม
- ๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
- ๓) มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงการ และนำเสนอ
- ๔) ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสภาพจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินจากผลงานและการปฏิบัติของผู้เรียน ที่เกิดจากการใช้กระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นเหตุเป็นผล ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจารณ์ และนำเสนออย่างเป็นระบบ เช่น รายงานกรณีศึกษา การปฏิบัติงานและผลงานของผู้เรียนทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม พฤติกรรมการเรียนรู้ ในชั้นเรียน การวัดประเมินผลจากข้อสอบที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตอบโดยการคิดวิเคราะห์ ด้วยการ นำความรู้ทางหลักการ ทฤษฎีไปปรับประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม มีเหตุผล

๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทำงาน
- ๒) สามารถใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาในศาสตร์ทั้งมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มาชี้แนะสังคมมาใช้ นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม
- ๓) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่องานในกลุ่ม
- ๔) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) มีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบ และการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
- ๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียน กับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน
- ๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อน
- ๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย

๒) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

๓) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อสื่อสารอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย

๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ

๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์

๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่างๆ

๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย

๒.๖ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของวิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์ แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง

๑) คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ในตารางมีความหมายดังนี้

(๑) ตระหนักในคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต

(๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม

(๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

(๔) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม

๒) ความรู้

(๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาหลักสูตรรัฐศาสตร์ บัณฑิต

(๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านรัฐศาสตร์ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ทักษะและการใช้เครื่องมือทางรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม

(๓) สามารถติดตามความก้าวหน้า แนวคิดใหม่ๆทางด้านรัฐศาสตร์ พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้

(๔) สามารถบูรณาการความรู้ในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตกับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) ทักษะทางปัญญา

(๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ

(๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

(๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ

(๔) สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทำงาน

(๒) สามารถใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาในศาสตร์ทั้งมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มาชี้แนะสังคมในประเด็นที่เหมาะสม

(๓) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่องานในกลุ่ม

(๔) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

๕) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคน ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๒) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

(๓) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อสื่อสารอย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา		๑. คุณธรรม จริยธรรม				๒. ทักษะด้านความรู้				๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ ฯ				๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ฯ			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	
๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์ จำนวน ๓๓ หน่วยกิต																					
รหัสวิชา	รายวิชา																				
๔๐๑ ๒๐๑	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น Introduction to Political Philosophy	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	●	○
๔๐๑ ๒๐๒	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ Introduction to Political Science	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○
๔๐๑ ๒๐๓	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ Introduction to Public Administration	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	○
๔๐๑ ๓๐๔	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Introduction to International Relation	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○
๔๐๑ ๓๐๕	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย Analysis of Thai Politics and Government	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●
๔๐๑ ๓๐๖	ทฤษฎีการเมือง Political Theory	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๑ ๓๐๗	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ Comparative Politics and Government	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	●	○	●	○	○	○	○	●
๔๐๑ ๓๐๘	ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์ English in the Field of Political Science	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○
๔๐๑ ๔๐๙	สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ Political Institutions and Constitutions	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●
๔๐๑ ๔๑๐	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ Political Science Research Methodology	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○
๔๐๑ ๓๑๑	กฎหมายปกครอง Administrative Law	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○

รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม				๒. ทักษะด้านความรู้				๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ ฯ				๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ฯ				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์ จำนวน ๓๒ หน่วยกิต																					
๔๐๑ ๓๑๒	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง Political parties, Interest Group and Election	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
๔๐๑ ๓๑๓	การเมือง นโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์ชาติ Politics and Public Policy	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○
๔๐๑ ๓๑๕	การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย Thai Local Government and Politics	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○
๔๐๑ ๔๑๔	การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์ Independent Study on Political Science	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	●
๔๐๑ ๔๑๖	กฎหมายอาญา Criminal Law	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○
๔๐๑ ๔๑๗	นวัตกรรมกับการเมืองไทย Innovation and Thai Politics	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●
๔๐๑ ๔๑๘	การเมืองกับการสื่อสารทางการเมือง Politics and Political Communication	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●
๔๐๑ ๔๑๙	ประสบการณ์วิชารัฐศาสตร์ Experience in Political sciences	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○
๔๐๑ ๔๒๐	สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย Seminar on Problems of Politics and Government of Thailand	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○
๔๐๑ ๓๒๑	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา Political Science in Buddhism	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○
๔๐๑ ๓๒๒	สิทธิมนุษยชนตามแนวพระพุทธศาสนา Human Rights in Buddhism	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน ๙ หน่วยกิต																					
๔๐๑ ๓๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา Law of Criminal Procedure	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○

รายวิชา		๑. คุณธรรม จริยธรรม				๒. ทักษะด้านความรู้				๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ ๑				๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ๑		
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓
๔๐๑ ๔๒๕	กฎหมายลักษณะพยาน Law of Witness	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	●	○	○	●	○
๔๐๑ ๔๒๗	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม law of Labor and Welfare	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	●	○	○	●	○
๔๐๑ ๔๒๘	การเมืองการปกครองของประเทศประชาคมอาเซียน Politics and Government of Asian Community	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	●
๔๐๑ ๔๒๙	การต่อต้านการทุจริต Anti-Corruption	●	●	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○
๔๐๑ ๔๓๐	เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย Current Affairs of Thai Politics	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○
๔๐๑ ๔๓๑	จิตวิทยาการเมือง Political Psychology	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○
๔๐๑ ๔๓๒	แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก Eastern Political thoughts	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●
๔๐๑ ๔๓๓	ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ Comparative Democracy	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○
๔๐๑ ๔๓๔	การเมืองกับความคิดเห็นสาธารณะ Politics and Public Opinions	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○
๔๐๑ ๔๓๕	พฤติกรรมทางการเมือง Political Behavior	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○
๔๐๑ ๔๓๖	การเมืองกับธุรกิจ Politics and Business	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○
๔๐๑ ๔๓๗	ชนชั้นนำทางการเมือง Political Elites	●	○	○	●	○	●	○	●	●	○	●	○	○	○	○	●	●	○	●
๔๐๑ ๔๓๘	สันติวิธีและสมานฉันท์ Peaceful means and Reconciliation	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○

รายวิชา		๑. คุณธรรม จริยธรรม				๒. ทักษะด้านความรู้				๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ ฯ				๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ฯ			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	
๔๐๑ ๔๓๙	การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน Political Participation and Mass Mobilization	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○
๔๐๑ ๔๔๐	การพัฒนาาระบบราชการไทย Development of the Thai bureaucracy	●	○	○	●	○	●	○	●	●	○	●	○	○	○	○	○	●	●	○	●
๔๐๑ ๔๕๘	พรรคการเมืองกับความเข้มแข็งการเมืองท้องถิ่น Strengthening local politics in Chonburi	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๑ ๔๕๙	พลวัตเมืองพะเยากับการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	●	●	○	●
๔๐๑ ๔๖๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	●	●	○	●

๓. ความคาดหวังและผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

เมื่อจบปีการศึกษาชั้นปีที่ ๑

นิสิตเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ ๑ นิสิตมีความรู้ทักษะพื้นฐานทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร มีความรู้ลึกซึ้งในพระพุทธศาสนาภาคปฏิบัติ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้และมีจิตสาธารณะดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

เมื่อจบปีการศึกษาชั้นปีที่ ๒

นิสิตเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ ๒ นิสิตมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สถิติและการวิจัย และภาษาศาสตร์ ที่สามารถนำมาเป็นพื้นฐานเพื่อประยุกต์ใช้งานในวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ และมีความรู้ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางสาขาวิชาของรัฐศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้เชิงลึกทางรัฐศาสตร์ในระดับต่อไป

เมื่อจบปีการศึกษาชั้นปีที่ ๓

นิสิตเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ ๓ นิสิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีรวมทั้งทักษะปฏิบัติในสาขาวิชาทางรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะสามารถวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมืองและรัฐธรรมนูญและสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบการเมืองการปกครองของประเทศต่างๆ ในประชาคมอาเซียนได้ และบูรณาการวิชาการทางรัฐศาสตร์เชื่อมโยงสู่บริบทการเมืองการปกครองของประเทศ และมีความสามารถในการรู้เท่าทันปรากฏการณ์ทางสังคม โดยใช้วิธีการทางกฎหมายปกครองและกฎหมายอาญาได้อย่างชัดเจน

เมื่อจบปีการศึกษาชั้นปีที่ ๔

นิสิตเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ ๔ นิสิตมีความเชี่ยวชาญในวิชาการทางรัฐศาสตร์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้ประสบการณ์จริงโดยการนำทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงานผ่านโครงการที่ตนเองรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งสามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและสามารถแก้ไขปัญหาจากการสะสมประสบการณ์จากภาควิชาการที่ศึกษา และประสบการณ์จากสถานการณ์จริง สามารถวิเคราะห์แปลความหมายและเสนอแนวทางในการแก้ไขต่อสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ สรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้อย่างถูกต้องเป็นอย่างดีเหมาะสม การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างของคนดีตามหลักประชาธิปไตยและแนวทางตามหลักพระพุทธศาสนาที่ส่งผลให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ภาคผนวก จ)

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑ การทวนสอบตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

๑) การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่ การทวนสอบในระดับรายวิชา ให้ นิสิตประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบและการประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการสอน การทวนสอบในระดับหลักสูตร มีระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันเพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ และรายงานผล

๒) การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังนิสิตสำเร็จการศึกษา การกำหนดกลวิธีการทวนสอบ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต หลังสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยเชิงสัมฤทธิ์การประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ ทำอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้ง การประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงาน

หลักสูตรกำหนดแนวทางการทวนสอบด้วยวิธีการสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ เพื่อ พิสูจน์ว่าการจัดการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ สำหรับกลยุทธ์การทวนสอบที่ใช้ ได้แก่ การตรวจสอบการให้ คะแนนจาก กระจายคำตอบ และงานที่ได้รับมอบหมาย การประเมินหลักสูตรโดยคณาจารย์ นิสิต ผู้สำเร็จ การศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก การรายงานเกี่ยวกับทักษะของผู้ใช้บัณฑิต

๒.๒ การทวนโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการทวนสอบผลสัมฤทธิ์แบบขั้นบันได ดังต่อไปนี้

๑) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑ ให้นิสิตสืบค้นข้อมูลเพื่อเขียน บทความสรุปความรู้พื้นฐานทางสังคมศาสตร์ ในประเด็นที่ตนสนใจ

๒) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒ ให้นิสิตจัดทำแผนภาพความรู้ (Info graphic) เพื่อแบ่งปันเกร็ดความรู้เกี่ยวกับสังคมศาสตร์เผยแพร่แก่สาธารณชนในสื่อออนไลน์

๓) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑ ให้นิสิตสอบประมวลความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารองค์กรภาครัฐ หรือองค์กรทางสังคม

๔) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ ให้นิสิตส่งรายงานเชิงวิพากษ์ เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

๕) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๑ ให้นิสิตส่งรายงานการวิเคราะห์ ตนเองเกี่ยวกับสมรรถนะที่สำคัญ และสมรรถนะที่มีอยู่ในการเป็นนักรัฐศาสตร์

๖) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒ ให้นิสิตส่งโครงร่างสารนิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

๗) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษาที่ ๑ ให้นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใน การนำเสนอรายงานสารนิพนธ์ระดับปริญญาตรี

๘) หลังจากนิสิตเรียนครบทุกรายวิชาในชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษาที่ ๒ ให้นิสิตจัดทำโครงการทางรัฐศาสตร์เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการประเมินผลลัพธ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๓.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการฝึกภาควิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือ ปฏิบัติงานบริการสังคม หรือการฝึกประสบการณ์การฝึกสอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓.๓ ไม่มีพันธะหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย และเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

หมวดที่ ๖

การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

๑.๑ มีการปฐมนิเทศแนะแนวการเป็นครูแก่อาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และวิทยาลัยสงฆ์พะเยา ตลอดจนในภาควิชาของหลักสูตรที่สอน

๑.๒ ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยสายตรงในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนด้านการศึกษาค้นคว้า ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑. การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

(๑) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยสายตรงในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนด้านการศึกษาค้นคว้า ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

(๒) การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

๒.๒. การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

(๑) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

(๒) มีการกระตุ้นอาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชารัฐศาสตร์

(๓) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งผลให้อาจารย์มีความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์

(๔) จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

(๕) จัดให้อาจารย์ทุกคนเข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่าง ๆ ของคณะ

(๖) จัดให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรม

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมอบหมายให้ประธานหลักสูตร ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารหลักสูตรในภาพรวมผ่านทางคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร ซึ่งมีการจัดประชุมเป็นประจำ ทุกสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน

๒. บัณฑิต

หลักสูตรมีการติดตามคุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ หรือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร โดยพิจารณาจากข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้ และการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังติดตามความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา สำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตเป็นประจำทุกปี และแจ้งผลการสำรวจให้กับคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ทราบเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรกำหนดว่า ผู้ใช้บัณฑิตจะต้องมีคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

๓. นิสิต

หลักสูตรให้ความสำคัญกับการรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตร การส่งเสริมพัฒนานิสิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนิสิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ หลักสูตรกำหนดคุณสมบัติของนิสิตที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ทั้งนี้ จะมีการสอบคัดเลือกด้วยข้อสอบที่ได้มาตรฐานและสอบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความพร้อมทางสุขภาพกายและสุขภาพจิต

๓.๒ หลักสูตรส่งเสริมการพัฒนานิสิต

๑) กำหนดให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่สามารถให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นให้กับนิสิต โดยเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

๒) มีระบบสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา โดยแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ ให้แก่นิสิตทุกรูป/คน อาจารย์จะแจ้งวัน เวลา ที่นิสิตจะขอรับคำปรึกษาไว้หรือผ่านช่องทางอื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้นิสิตที่มีปัญหาในการเรียนหรือปัญหาอื่นๆ สามารถขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการได้

๓) มีระบบการอุทธรณ์ของนิสิต นิสิตที่ต้องการอุทธรณ์หรือมีเรื่องร้องเรียนทั้งเรื่องทั่วไปหรือผลการประเมิน สามารถติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ทำหน้าที่ดูแลการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้นๆ ได้

๓.๓ หลักสูตรมีการติดตามข้อมูลที่แสดงผลที่เกิดขึ้นกับนิสิตได้แก่ อัตราการคงอยู่ของนิสิต อัตราการสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

๔. อาจารย์

หลักสูตรมีกระบวนการบริหารและพัฒนาอาจารย์ ตั้งแต่ระบบการรับอาจารย์ใหม่ การคัดเลือกอาจารย์ โดยให้ความสำคัญกับคุณสมบัติความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์ และความมุ่งมั่นในการผลิตผลงานทางวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ การรับอาจารย์ใหม่

มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยโดยอาจารย์ใหม่จะต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขารัฐศาสตร์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยจะต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษตาม เกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ทั้งนี้การรับอาจารย์ใหม่จะต้องนำไปสู่การมีอัตรากำลังที่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้ามาศึกษาใน หลักสูตร

๔.๒ การบริหารอาจารย์

หลักสูตรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยมอบหมายภาระงานตามความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ส่งเสริมจูงใจ สนับสนุนในการพัฒนาผลงานทางวิชาการ มีระบบยกย่องและธำรงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้อัตราการคง อยู่ของอาจารย์อยู่ในระดับสูง และมีคะแนนความพึงพอใจของอาจารย์มากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

ทั้งนี้โดยบทบาทหน้าที่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้สอน จะต้องประชุมร่วมกันในการวางแผน จัดการเรียนการสอน ประเมินผลและให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียม ไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และได้ บัณฑิตเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๓. การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

หลักสูตรสนับสนุนให้อาจารย์ทุกรูป/คน ได้รับการพัฒนาด้านวิชาการหรือวิชาชีพ ส่งเสริมให้อาจารย์ พัฒนาตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยอาจารย์ทุกท่านจะต้องผลิตผลงานทางวิชาการให้ ได้ ดังนี้

- ๑) ผลงานวิจัย จำนวน ๑ เรื่อง ในรอบ ๒ ปี
- ๒) บทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารที่อยู่ในฐาน TCI จำนวน ๑ เรื่องต่อปี
- ๓) เอกสารประกอบการสอน / หนังสือ / ตำรา / งานแปล ประเภทใดประเภทหนึ่ง จำนวน ๑

เรื่องต่อปี

ทั้งนี้ คณะสังคมศาสตร์และวิทยาลัยสงฆ์พะเยาจะต้องพัฒนาระบบและกลไกภายในที่เอื้อต่อการพัฒนา ผลงานทางวิชาการดังกล่าวข้างต้น ในขณะที่เดียวกันในด้านประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์จะต้องได้รับผลการ ประเมินความพึงพอใจจากนิสิตมีคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

๕. หลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผู้เรียน

หลักสูตรมีการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การออกแบบ หลักสูตรมีการควบคุมกำกับกับการจัดทำรายวิชา การวางระบบผู้สอบและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละ รายวิชา มีการประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สารของรายวิชาในหลักสูตร

หลักสูตรจัดการเรียนการสอนให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตรงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชาและหลักสูตร โดยใช้กระบวนการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นเครื่องในการกำกับให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน มคอ.๒

๕.๒ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรจัดผู้สอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ตามความรู้ความสามารถและความชำนาญในเนื้อหา ทั้งนี้คำนึงถึงสาขาวิชา ประสบการณ์ทำงาน และผลงานทางวิชาการของผู้สอน โดยมีการกำกับให้อาจารย์ทุกท่านจะต้องมีการทำประมวลการสอนรายวิชา(มคอ.๓)ทุกรายวิชา และมีการประเมินการจัดการเรียนการสอน(มคอ.๕) ทุกรายวิชา รวมทั้งมีการประเมินหลักสูตร(มคอ.๗) อย่างครบถ้วน ส่งเสริมให้อาจารย์จัดกิจกรรมที่เป็นกระบวนการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนเข้ากับพันธกิจด้านการวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างครบถ้วน

๕.๓ การประเมินผู้เรียน

หลักสูตรมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ทั้งข้อสอบปรนัย อัตนัย การบ้าน รายงานที่มอบหมาย การสอบปากเปล่า การสังเกตพฤติกรรม การวัดทักษะการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

หลักสูตรโดยการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา จัดเตรียมความพร้อมทางกายภาพทั้ง ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งสนับสนุนการศึกษา ประกอบด้วย ห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์ ฐานข้อมูลทรัพยากรการเรียนรู้วารสารวิชาการเพื่อการสืบค้นให้เพียงและทันสมัย มีการบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพียงพอและทั่วถึงตามความต้องการของนิสิต โดยมีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยตลอดเวลาโดยอาศัยผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มากกว่า ๓.๕ คะแนน (จากระดับ ๕)

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

เกณฑ์การประเมิน

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
๑) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
๒) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิหรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)	X	X	X	X	X

๓) มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ. ๖ ภายใน ๓๐วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐วัน หลังสิ้นปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดในมคอ.๓ และมคอ. ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๗) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X	X	X
๘) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
๙) อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
๑๐) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
๑๑) ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนน ๕.๐				X	X
๑๒) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐					X
รวมตัวบ่งชี้ที่ต้องดำเนินการข้อ ๑-๕ ในแต่ละปี	๕	๕	๕	๕	๕
รวมตัวบ่งชี้ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๐	๑๑	๑๒

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน : ช่วงก่อนการสอนควรมีการประเมินกลยุทธ์การสอนโดยทีมผู้สอนหรือระดับภาควิชา และ/หรือ การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรหรือวิธีการสอน ส่วนช่วงหลังการสอนควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนโดยนิสิตและการวิเคราะห์ผลการเรียนของนิสิตด้านกระบวนการนำผลการประเมินไปปรับปรุง สามารถทำได้รวบรวมปัญหา/ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง และกำหนดประเด็นหลักสูตรและทีมผู้สอนนำไปปรับปรุงและรายงานผลต่อไป

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน : การประเมินทักษะดังกล่าวสามารถทำได้โดยการประเมินโดยนิสิตในแต่ละรายวิชาการสังเกตการณ์ของผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประเด็นหลักสูตร(ประธานคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรตามคำสั่งมหาวิทยาลัย) และ/หรือทีมผู้สอน และภาพรวมของหลักสูตรประเมินโดยบัณฑิตใหม่การทดสอบผลการเรียนรู้ของนิสิตเทียบเคียงกับสถาบันอื่นในหลักสูตรเดียวกัน

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

กระบวนการและวิธีการประเมินหลักสูตรในภาพรวม

- ๑) จัดประชุมคณะกรรมการประจำหลักสูตรและแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร
- ๒) วางแผนการประเมินหลักสูตร ออกแบบและเตรียมการในส่วนเครื่องมื่อที่จะใช้เก็บข้อมูล กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะสำรวจโดยการแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มประกอบด้วย
  - (๑) กลุ่มบัณฑิต
  - (๒) กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต
  - (๓) กลุ่มคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์
  - (๔) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ๓) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
- ๔) ประมวลผลข้อมูลดำเนินการวิเคราะห์
- ๕) นำผลที่ได้และข้อเสนอแนะมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- ๖) จัดทำหลักสูตรปรับปรุงโดยการนำข้อมูลแนวทางการปรับปรุงมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในเล่มหลักสูตรที่กำลังดำเนินการปรับปรุง
- ๗) นำหลักสูตรปรับปรุงส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิวิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ
- ๘) จัดทำเล่มหลักสูตรฉบับสมบูรณ์เสนอคณะกรรมการประจำคณะ สภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยรับรอง
- ๙) จัดส่ง สกอ.เพื่อรับรองมาตรฐาน
- ๑๐) นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการศึกษาและบริหารหลักสูตร
- ๑๑) เมื่อครบ ๑ ปี หลังจากนำหลักสูตรไปใช้ เปิดโอกาสให้มีเวทีสำหรับการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงย่อยในหลักสูตร

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ต้องผ่านการประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตัวบ่งชี้เพิ่มเติมข้างต้น รวมทั้งการผ่านการประเมินการประกันคุณภาพภายใน (IQA) โดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

จากการรวบรวมข้อมูลในข้อที่ ๒ ทั้งโดยภาพรวมและรายวิชาและการวิเคราะห์ทบทวนข้อมูลข้างต้นโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร จะทำให้ทราบปัญหาการบริหารหลักสูตร กรณีที่พบปัญหาสามารถดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆ ได้ทันทีในลักษณะของการปรับปรุงย่อย สำหรับการปรับปรุงทั้งฉบับนั้นจะปรับปรุงทุก ๕ ปีเพื่อให้หลักสูตรทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๔

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต

๑.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป (General Law) ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก ปินัยกรรม สัญญา ประเภทต่างๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล (Computer and Digital Technology) ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย จริยธรรมในสังคมดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ฝึกทักษะการใช้ อินเทอร์เน็ต สื่อ การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ และการนำเสนอข้อมูลได้	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ	๓(๓-๐-๖)

๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาธารณศาสตร์ของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญา ตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย (Mathematics and Statistics for Research) ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจง ความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติ ทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียน โครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย	๓(๓-๐-๖)
๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมือง การปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการ ปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทาง เศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของ ระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development) ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็น ทีม	๓(๓-๐-๖)

๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชา ภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และ วิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning) ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูล สารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การ สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้ กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Science and Technology)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี	
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Logic) ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติ ประพจน์ในแบบ ต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติ ผสม การให้เหตุผล ปรตธานุमानและปฤจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษา หลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตต ลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของ นิกายสรวาสตีวาท วิภาษวาทของนาคคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและ ความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิด ขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	๓(๓-๐-๖)

๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs)	๓(๓-๐-๖)
<p>ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลก ปัจจุบัน</p>		
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit)	๓(๓-๐-๖)
<p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุ วาจกจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>		
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit)	๓(๓-๐-๖)
<p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุ วาจกจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>		
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai)	๓(๓-๐-๖)
<p>ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรม และนามธรรม</p>		
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai)	๓(๓-๐-๖)
<p>ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพ</p>		

	กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย (Thai Culture) ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนาผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่าง	๓(๓-๐-๖)

	<p>โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	
<p>๐๐๐ ๒๒๘</p>	<p>สันติศึกษา (Peace Education)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆ อย่างสันติสุข</p>	<p>๓(๓-๐-๖)</p>
<p>๐๐๐ ๒๒๙</p>	<p>ภาวะผู้นำ (Leadership)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	<p>๓(๓-๐-๖)</p>
<p>๐๐๐ ๒๓๐</p>	<p>หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)</p> <p>ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	<p>๓(๓-๐-๖)</p>
<p>๐๐๐ ๒๓๑</p>	<p>การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)</p> <p>ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม</p>	<p>๓(๓-๐-๖)</p>
<p>๐๐๐ ๒๓๒</p>	<p>ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)</p>	<p>๓(๓-๐-๖)</p>

	<p>ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG: จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติด้านการป้องกันการทุจริต</p>	
๐๐๐ ๒๓๓	<p>ศาสนาทั่วไป (General Religions)</p> <p>ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย</p>	๓(๓-๐-๖)

๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา ๑๔ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๓๔	<p>วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงศ์ เตภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา</p>	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๕	<p>พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ และมหาวัคค์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิงค์สูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก</p>	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๖	<p>ภาษาบาลี (Pali)</p> <p>ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-</p>	๓(๓-๐-๖)

	แปลบาลีเบื้องต้น	
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา (History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่างๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล และสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทย	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาคภาษาอังกฤษ	๓(๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑ (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด สงและสอบอารมณ์	๓(๒-๒-๕)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒ (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวภิกษุวิปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด สงและสอบอารมณ์	๓(๒-๒-๕)

๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓ (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	๓(๒-๒-๕)
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔ (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนดส่งและสอบอารมณ์	๓(๒-๒-๕)

๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์ ๓๓ หน่วยกิต

๔๐๑ ๒๐๑	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น (Introduction to Political Philosophy) ศึกษาความหมายและที่มาของวิชาปรัชญาการเมืองในประเด็นที่สำคัญ เช่น จุดมุ่งหมายปลายทางของมนุษย์ จุดมุ่งหมายของรัฐ ความยุติธรรม ปรัชญาการเมืองสมัยโบราณ ปรัชญาการเมืองสมัยกลางและปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ ผลงานของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออกคนสำคัญ รวมถึงพุทธปรัชญาทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๒	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ (Introduction to Political Science) ศึกษาธรรมชาติและวิธีการทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์ทางสังคมอื่นๆ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสิทธิอำนาจ การใช้อำนาจ องค์ประกอบของรัฐและอำนาจอธิปไตย ความคิดทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล อำนาจกับกฎหมาย การจัดระเบียบปกครอง สถาบันทางการเมืองการปกครอง พลังและกระบวนการทางการเมืองและประชาคมนานาชาติรวมถึงระบบการเมืองการปกครองที่เหมาะสมที่สุดที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีอันมีคุณค่ากับการดำรงอยู่ของสังคมที่มั่นคง มีความสุขเกิดความปรองดองของคนในชาติ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๓	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Introduction to Public Administration) ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและขอบข่ายการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ปทัสถานและวิวัฒนาการของรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหาร	๓ (๓-๐-๖)

	การพัฒนา ปัจจัยแวดล้อมทางรัฐประศาสนศาสตร์ นโยบายและการวางแผนของรัฐ องค์การและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวโน้มรัฐประศาสนศาสตร์ของไทย	
๔๐๑ ๓๐๔	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Introduction to International Relation) ศึกษาความรู้พื้นฐานของการเมืองระหว่างประเทศ ธรรมชาติและโครงสร้างของระบบการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร วัฒนธรรม อุดมการณ์ที่มีผลต่อแนวพฤติกรรมของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ พัฒนาการความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น ระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย สถาบันระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามแนวพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๕	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย (Analysis of Thai Politics and Government) ศึกษาหลักและวิธีการวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทยวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ สถาบันทางการเมือง สถาบันรัฐสภา พัฒนาการของรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง สถาบันพระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลางานการเมือง การบริหารงานของคณะรัฐมนตรี บทบาทและหน้าที่ของสถาบันตุลาการ พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย วิเคราะห์ตามทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์และแนวโน้มของทางการเมืองของไทยในอนาคต	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๖	ทฤษฎีการเมือง (Political Theories) ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการเมืองตะวันตกและทฤษฎีการเมืองตะวันออกที่สำคัญ รวมทั้งปรัชญาการเมือง ความคิดทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง ลัทธิการเมือง ลัทธิชาตินิยม ลัทธิประชาธิปไตย ระบอบเผด็จการ ลัทธิสังคมนิยม ลัทธิอนาธิปไตย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๗	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ (Comparative Politics and Government) การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด ทฤษฎีและพัฒนาการทางการเมือง ในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นแม่แบบประชาธิปไตย และประเทศกำลังพัฒนา โดยเน้นวิเคราะห์เหตุการณ์ทางการเมืองในแต่ละประเทศในปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๘	ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์ (English the Field of Political Science) ศึกษาศัพท์ทางวิชารัฐศาสตร์ และฝึกการใช้ศัพท์และสำนวนเหล่านั้นในการเขียนและการพูด ตลอดทั้งฝึกการอ่าน วิเคราะห์ และตีความงานเขียนรัฐศาสตร์ การเขียนบทความ เรียงความเป็นภาษาอังกฤษในเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)

๔๐๑ ๔๐๙	สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ (Political Institutions and Constitutions) ศึกษาสถาบันทางการเมือง และรูปแบบสถาบันการเมืองต่างๆ ของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญกับสถาบันทางการเมือง พัฒนาการ ขบวนการแนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ รูปแบบของรัฐธรรมนูญ การแก้ไข และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๐	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ (Political Science Research Methodology) ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ โดยครอบคลุมถึงการสร้าง แนวความคิด ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การสร้าง ขอบข่าย การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการ วิจัย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๑	กฎหมายปกครอง (Administrative Law) ศึกษาประวัติ แนวคิดและสาระสำคัญของกฎหมายปกครอง การบริการ สาธารณะ การจัดระเบียบราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ ส่วนท้องถิ่น ระบบข้าราชการ ความเกี่ยวพันระหว่างข้าราชการกับรัฐ ตามกฎหมาย ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร บำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ และการจัดตั้งศาลปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)

๒.๓ วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์ ๓๒ หน่วยกิต

๔๐๑ ๓๑๒	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง (Political Parties, Interest Groups and Elections) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความหมาย ความเป็นมา บทบาทและหน้าที่ของ พรรคการเมือง ลักษณะทั่วไปของโครงสร้างพรรค การจัดองค์การพรรค ปัจจัยและรูปแบบการดำเนินงานของพรรค บทบาทและอิทธิพลของ กลุ่มผลประโยชน์ ระบบการเลือกตั้ง แนวโน้มปัญหาและอุปสรรคของ พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบกรณีการเลือกตั้งของ ไทยกับประเทศอื่นๆ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๓	การเมือง นโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์ชาติ (Politics and National strategy) ศึกษาแนวคิด วิธีการทางการเมือง ที่มีต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ และยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายทางการเมืองกับยุทธศาสตร์ชาติ การเมือง ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ และการนำไปสู่ แผนงานความสัมพันธ์ระหว่างการเมือง การบริหารและนโยบาย สาธารณะปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การวิเคราะห์ นโยบายและการนำไปสู่การจัดทำแผน ปัญหาและอุปสรรคในการ	๓ (๓-๐-๖)

	กำหนดนโยบาย	
๔๐๑ ๔๑๔	การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์ (Independent Study on Political Science) ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทางรัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่นโดยความเห็นชอบ และควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	๓ (๐-๖-๖)
๔๐๑ ๓๑๕	การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย (Thai Local Government and Politics) ศึกษารูปแบบการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย เปรียบเทียบอดีตกับปัจจุบัน แนวคิดหลักการบริหารราชการแผ่นดิน กลไกการพัฒนาประเทศ การปกครองส่วนภูมิภาคกับการการเมืองภาค ประชาชน การปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวโน้ม ของการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นไทยในอนาคต	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๖	กฎหมายอาญา (Criminal Law) ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑ และหลักกฎหมายอาญาภาคความผิดที่สำคัญ ตามประมวลกฎหมาย อาญา ภาค ๒ และ ๓	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๗	นวัตกรรมกับการเมืองไทย (Innovation and Thai politics) ศึกษาแนวคิด หลักการ กระบวนการและวิธีการของนวัตกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการเมืองไทยส่งเสริมคุณค่าต่อการเมืองไทยในเชิง โครงสร้างและกระบวนการทางการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๘	การเมืองกับการสื่อสารทางการเมือง (Politics and Political Communication) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองและองค์กร ทางการเมืองกับสาธารณชน บทบาทของการสื่อสารและสื่อมวลชน ในทางการเมือง การรณรงค์ทางการเมืองและการเลือกตั้ง กระบวนการ นโยบายและการพัฒนา การแสดงความคิดเห็นสาธารณะ การ สัมภาษณ์ รูปแบบ องค์กร โครงสร้าง และกระบวนการของการสื่อสารทาง การเมือง ความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับประชาธิปไตย ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างวาทกรรมทางการเมือง การสื่อสารและสื่อมวลชน การ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาสำคัญของการสื่อสารกับการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๙	ประสบการณ์วิชารัฐศาสตร์ (Experience in political science) ฝึกปฏิบัติงานและอบรมในประเด็นต่อไปนี้ การรวมตัว การสร้างพลัง ทางการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง การสร้างอำนาจต่อรองของประชาชน กลุ่มผลักดันกระบวนการนโยบาย สาธารณะ ขบวนการทางสังคมและการเมือง และประชาชนภาค พลเมืองในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง ภายใต้การควบคุม ของอาจารย์ที่ปรึกษา	๓ (๐-๖-๖)

๔๐๑ ๔๒๐	สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย (Seminar on Problems of Politics and Government of Thailand) สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย ตามหัวข้อที่กำหนดให้	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๑ ๓๒๑	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา (Political Science in Buddhism) ศึกษาแนวคิดทางการเมือง การบริหาร และการปกครองของพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำราทางพระพุทธศาสนา และจากผลงานของนักวิชาการสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๒	สิทธิมนุษยชนตามแนวพระพุทธศาสนา (Human Rights in Buddhism) ศึกษาความหมาย ความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน หลักความเท่าเทียมกันทางพระพุทธศาสนา ความเป็นปัจเจกภาพ เสรีภาพ และประโยชน์ส่วนรวม ความเท่าเทียมกันตามหลักสากล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเสรีภาพตามกฎหมายสูงสุดของรัฐ	๓ (๓-๐-๖)

๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์ ๙ หน่วยกิต

๔๐๑ ๓๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Criminal Procedure Code I) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวน และเขตอำนาจศาล หมายถึงและหมายอาญา การจับ ชั่ง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชั้นสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่ง เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒ ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ และให้ทราบถึงการอุทธรณ์ และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๕	กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence) ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่ง และคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐานรวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่าและพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้เอง ข้อสันนิษฐาน และหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๗	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม (Law of Labour and Welfare) ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของรัฐและ	๓ (๓-๐-๖)

	กฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคลประเภทต่างๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคนพิการและคนไร้ที่พึ่ง	
๔๐๑ ๔๒๘	การเมืองการปกครองของประเทศประชาคมอาเซียน (Politics and Government of Asian Community) ศึกษาระบบการเมืองและพัฒนาการทางการเมืองรูปแบบของรัฐ ของประเทศประชาคมอาเซียนจากอดีตถึงปัจจุบัน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันของแต่ละประเทศ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๙	การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ศึกษาเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตที่เป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบในทุกรูปแบบ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๐	เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย (Current Affairs of Thai Politics) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงต่างๆ ทั้งอดีตและปัจจุบัน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย โดยเน้นเหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันเป็นสำคัญ และแนวโน้มการเมืองไทยในอนาคต	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๑	จิตวิทยาการเมือง (Political Psychology) ศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม เช่น การเลือกระบบการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐบาล ทศนคติของรัฐบาลที่มีต่อประชาชนและของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์จากจิตวิทยามาเป็นเครื่องมืออธิบาย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๒	แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก (Eastern Political Thoughts) ศึกษาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก อาทิ ประเทศอินเดีย ประเทศจีน ประเทศอื่นๆ ในตะวันออก และแนวคิดในอุดมคติทางพระพุทธศาสนาเป็นต้น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๓	ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ (Comparative Democracy) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย ความเป็นมาของประชาธิปไตย เปรียบเทียบสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน ประชาธิปไตยของอังกฤษ อเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เปรียบเทียบประชาธิปไตยระบบทุน	๓ (๓-๐-๖)

	<p>นิยมกับประชาธิปไตยสังคมนิยมประชาธิปไตยระบบอังกฤษกับอเมริกา และฝรั่งเศส ประชาธิปไตยระบบของไทยกับญี่ปุ่น และประชาธิปไตยใน ศตวรรษที่ ๒๑</p>	
๔๐๑ ๔๓๔	<p>การเมืองกับความคิดเห็นสาธารณะ (Politics and Public Opinions)</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นสาธารณะ รูปแบบการแสดงความคิดเห็น การทำความเข้าใจ การตีความและประเด็นปัญหาในกระบวนการสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ บทบาทและผลกระทบของความคิดเห็นสาธารณะต่อประชาธิปไตย นโยบายสาธารณะและการสร้างสถาบันทางการเมือง การตอบสนองของสังคมและสถาบันทางการเมืองต่อความคิดเห็นสาธารณะ การครอบงำและการเมืองของความคิดเห็นสาธารณะ การบริหารจัดการและการระดมความคิดเห็นสาธารณะต่อประเด็นปัญหาทางการเมือง</p>	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๕	<p>พฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง ความเป็นมาของการศึกษารูปแบบของพฤติกรรมในทางรัฐศาสตร์ และความแตกต่างระหว่างการศึกษารูปแบบธรรมดา หรือแบบปรัชญาการเมืองกับแบบพฤติกรรม ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อกิจกรรมทางการเมือง ความเกี่ยวข้องระหว่างการอบรม และการเรียนรู้ทางการเมือง บุคลิกภาพและวัฒนธรรมทางการเมืองกับพฤติกรรมทางการเมืองและการตื่นรู้ทางการเมือง โดยจะเน้นเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมในระบอบประชาธิปไตยตะวันตกกับประเทศไทยเป็นสำคัญ</p>	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๖	<p>การเมืองกับธุรกิจ (Politics and Business)</p> <p>แนวการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับธุรกิจ รัฐและระบบตลาด ผลประโยชน์ทางธุรกิจและนโยบายสาธารณะ บทบาทและอิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ บริษัทขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ</p>	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๗	<p>ชนชั้นนำทางการเมือง (Political Elites)</p> <p>ศึกษาทฤษฎีชนชั้นปกครอง หลักการแนวโน้มในชนชั้นปกครองโดยเปรียบชนชั้นปกครองในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้ปกครองและชนชั้นผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครอง รวมตลอดถึงรูปแบบสังคม (Social types) ในการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบชนชั้นปกครองในกลุ่มประเทศฟาสซิสต์ คอมมิวนิสต์และเสรีประชาธิปไตยในยุคปัจจุบัน</p>	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๘	<p>สันติวิธีและสมานฉันท์</p>	๓ (๓-๐-๖)

	<p>(Peaceful means and Reconciliation)</p> <p>ศึกษาสาเหตุและปัญหาของความขัดแย้ง วิธีระงับความขัดแย้งโดยสันติวิธี การสร้างสันติวิธีและสมานฉันท์ การสร้างความปรองดอง การจัดการความขัดแย้งโดยใช้วิธีการสร้างการมีส่วนร่วม การขอโทษ การให้อภัย การสื่อสารอย่างสันติ การฟื้นคืนดี และการเยียวยา</p>	
๔๐๑ ๔๓๙	<p>การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน</p> <p>(Political Participation and Mass Mobilization)</p> <p>พื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน พัฒนาการของการมีส่วนร่วมในอดีต สิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มชนที่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางสู่การวางแผนดำเนินการ ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีในการระดมมวลชน การจัดการอารมณ์ของมวลชน การวิเคราะห์มวลชนและการจัดตั้งกลุ่มแกนนำในการเคลื่อนไหวมวลชน</p>	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๐	<p>การพัฒนาาระบบราชการไทย</p> <p>(Development of Thai Bureaucratic System)</p> <p>ศึกษาแนวคิดการจัดองค์การราชการ วิวัฒนาการของระบบราชการไทย โครงสร้างของระบบราชการไทย รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน การปฏิบัติงานของระบบราชการไทย บทบาทข้าราชการกับการบริหารงานบุคคลของระบบราชการไทย การบริหารงานคลังและงบประมาณของระบบราชการไทย การพัฒนาระบบราชการตามหลักธรรมาภิบาล การปฏิรูประบบราชการและแนวโน้มการการพัฒนาของระบบราชการไทย</p>	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๐	<p>พลวัตเมืองพะเยากับการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น</p> <p>(Dynamics of Phayao and Local Community Management)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและและทฤษฎีของพลวัตทางสังคม แนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แนวคิดและหลักการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น โดยศึกษาเรื่องความเป็นมาและพัฒนาของเมืองพะเยา ตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน พัฒนาการการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การเมืองภาคประชาชนและการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลง การปรับตัว และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่น การวิเคราะห์และการออกแบบการบริหารจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นพะเยาเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่สากล</p>	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๑	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(Local Government and Related Law)</p> <p>ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล</p>	๓ (๓-๐-๖)

พระราชบัญญัติเทศบาล   พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
กฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง   กฎหมายที่ดิน การพิจารณากฎหมายที่
เกี่ยวข้องอื่นๆ

ภาคผนวก ข
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร
หลักสูตรฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๙
กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
หลักสูตรฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔

โครงสร้างหลักสูตร	หน่วยกิต/๕๙	หน่วยกิต/๖๔
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๓๐	๓๐
วิชาบังคับ	๑๘	๑๘
วิชาเลือก	๑๒	๑๒
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	๑๐๔	๑๐๔
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	๓๐
๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์	๓๓	๓๓
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์	๓๒	๓๒
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์	๙	๙
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	๖
รวม	๑๔๐	๑๔๐

หลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๙	หลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๔	หมายเหตุ
๑. รหัสและชื่อหลักสูตร ภาษาไทย : หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Political Science Program	๑. รหัสและชื่อหลักสูตร ภาษาไทย : หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Political Science Program	คงเดิม
๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : รัฐศาสตรบัณฑิต ชื่อย่อ (ไทย) : ร.บ. ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Political Science ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.Pol.Sc.	๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : รัฐศาสตรบัณฑิต ชื่อย่อ (ไทย) : ร.บ. ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Political Science ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.Pol.Sc.	
๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๑.๑ วิชาบังคับ		
๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๒(๒-๐-๔) (Man and Society)	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๓(๓-๐-๖) (Man and Society)	

<p>ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษยศาสตร์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษยศาสตร์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal</p>	<p>-เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๒(๒-๐-๔) (General Law) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการเฉพาะ และกฎหมายศาสนาอื่น</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๓(๓-๐-๖) (General Law) ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมาย และลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พันัยกรรม สัญญา ประเภทต่างๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย</p>	<p>-เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๗ เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Technique of Higher Learning) ๒(๒-๐-๔)</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๑ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning) ๓ (๓-๐-๖)</p>	

<p>ศึกษาเทคนิคการศึกษา ระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การเขียนรายงานและภาคนิพนธ์</p>	<p>ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม</p>	<p>-รวมรายวิชาเทคนิคการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และภาษากับการสื่อสาร -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก</p>
	<p>๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for ommunications) ๓(๓-๐-๖)</p>	
	<p>ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>-รวมรายวิชาภาษาอังกฤษเบื้องต้น และภาษาอังกฤษขั้นสูง -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมายและขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา ศาสนาและวิทยาศาสตร์ สาขาปรัชญา และสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่างๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก</p>	<p>๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา</p>	<p>ปรับ นก. ปรับ คำอธิบาย</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป ๒ (๒-๐-๔) (Religions)</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๓ ศาสนาทั่วไป ๓(๓-๐-๖) (General Religions)</p>	

<p>ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษา ศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและ จุดมุ่งหมาย ของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกัน และต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือ ระหว่างศาสนา และทำที่ของศาสนา ต่าง ๆ ในประเทศไทย</p>	<p>ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษา ศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและ จุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกัน และต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือ ระหว่างศาสนา และทำที่ของศาสนา ต่าง ๆ ในประเทศไทย</p>	<p>-เปลี่ยนรหัส วิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชา เลือก</p>
<p>๐๐๐ ๑๑๔ ภาษากับการสื่อสาร ๒(๒-๐-๔) Language and Communication) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษากับการสื่อสาร การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านทักษะการเรียนรู้ภาษา ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และศึกษาระเบียบงานสารบรรณ</p>		
<p>๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความหมายของภาษาและภาษาศาสตร์ สาขาของวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัทศาสตร์ (Phonetics) สรศาสตร์ (Phonemics) สัทอักษรสากล สัทอักษรไทย และหลักวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๐ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์</p>	<p>-เปลี่ยนรหัส วิชา -แก้ไข คำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชา เลือก</p>
<p>๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Mathematics)</p>	<p>๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย (Mathematics and Statistics for Research) ๓(๓-๐-๖)</p>	

<p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ข้อความ ประโยคเปิด ประพจน์ ตัวบ่งชี้ปริมาณ ค่าความจริง ตัวเชื่อมข้อความ และนิเสธ การหาค่าความจริง การสมมูลกัน การให้เหตุผล เซต ความหมายเซต ประเภทเซต เซตย่อย การเท่ากันของเซต การดำเนินการของเซต พีชคณิตของเซต และการประยุกต์เซต จำนวนจริง ระบบจำนวนจริง คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการ อสมการ ค่าสัมบูรณ์ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ฟังก์ชันเชิงซ้อน แมตริกซ์ การดำเนินการแมตริกซ์ การเท่ากัน การบวก การคูณ ดีเทอร์มิแนนต์ อินเวอร์ส แมตริกซ์</p>	<p>ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมตริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย</p>	<p>-รวมรายวิชาคณิตศาสตร์เบื้องต้น และสถิติเบื้องต้นและการวิจัย -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย ๒(๒-๐-๔) (Basic Statistics and Research)</p>		
<p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางสถิติ การจัดเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ การหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การกระจายปกติ และความเบ้ ส่วนเบี่ยงเบน ความแปรปรวน ความน่าจะเป็น ค่าสถิติ Z T และ F ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐาน การวิจัยลักษณะและประเภทการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย รูปแบบการวิจัย การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย</p>		
<p>๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Logic)</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๓ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Logic)</p>	<p>คงเดิม</p>

ศึกษานิมิต คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน
 วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติ
 ประพจน์ในแบบต่างๆ การแบ่งญัตติ
 ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติ
 ผสม การให้เหตุผล ปรัตถานุमान
 และปฤจณาวาทิแบบต่างๆ ศึกษา
 หลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบท
 สนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตต
 ลักขณสูตรหรือในสูตรอื่นๆ บท
 สนทนาในคัมภีร์ภิกขาวัตถุ ญาณวิทยา
 ของนิกายสรวาสตีวาท วิภาษวาทิ
 ของนาคารชุน เปรียบเทียบความ
 เหมือนและความต่างระหว่าง
 ตรรกศาสตร์ตะวันตก กับ
 ตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะ
 หลักการเชิงตรรกในคัมภีร์

ศึกษานิมิต คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน
 วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติ
 ประพจน์ในแบบ ต่าง ๆ การแบ่ง
 ญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ
 ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรัตถานุ
 मानและปฤจณาวาทิแบบต่าง ๆ
 ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผล
 จากบทสนทนาของพระพุทธเจ้า
 ในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ
 บทสนทนาในคัมภีร์ภิกขาวัตถุ ญาณ
 วิทยาของนิกายสรวาสตีวาท วิภาษ
 วาทิของนาคารชุน เปรียบเทียบ
 ความเหมือนและความต่างระหว่าง
 ตรรกศาสตร์ตะวันตก กับ
 ตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะ
 หลักการเชิงตรรกในคัมภีร์

๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต		
<p>๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย ๒(๒-๐-๔)(Politics and Thai Government)</p> <p>ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย และพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government) ๓(๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ๒(๒-๐-๔) (Economics in Daily Life)</p> <p>ศึกษาหลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาการณทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ การทำงานของกลไกราคาในตลาด บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชน ในระบบเศรษฐกิจ เงินตราและสถาบันการเงิน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องที่เกี่ยวข้องข้องเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Economics)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรัชญาการณทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันและเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย และแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>

<p>๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๒(๒-๐-๔) (Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของ</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๔ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๓(๓-๐-๖) (Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ ต่อ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๒(๒-๐-๔) (Current World Affairs) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๓(๓-๐-๖) (Current World Affairs) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic English) ศึกษากฎเกณฑ์ และการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่าง ๆ</p>		<p>-รวมเป็น รายวิชา ภาษา อังกฤษเพื่อ การสื่อสาร -ย้ายเป็น วิชาบังคับ</p>

<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษชั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced English) ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ศึกษา</p>		<p>-รวมเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ</p>
<p>๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่าน คำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยัต การประกอบรูปเป็นอาขยัตกรรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่าน คำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยัต การประกอบรูปเป็นอาขยัตกรรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตชั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Sanskrit)</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตชั้นสูง ๓(๓-๐-๖)</p>	
<p>ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยัตกรรตุวจากจากธาตุ กริยาอาขยัตกรรตุวจาก ภาววจาก นิชันทกรรตุวจาก นิชันทกรรตุวจาก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวจากเป็นกรรตุวจาก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	<p>ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยัตกรรตุวจากจากธาตุ กริยาอาขยัตกรรตุวจาก ภาววจาก นิชันทกรรตุวจาก นิชันทกรรตุวจาก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวจากเป็นกรรตุวจาก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>

<p>๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่ แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่ แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพยนต์ กลอน โคลง ฉันทในภาษาไทย</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพยนต์ กลอน โคลง ฉันทในภาษาไทย</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๒๘ ภาษาจีนเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Chinese) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพยนต์ กลอน โคลง ฉันทในภาษาไทย</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา - เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>

<p>๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาจีนขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดย อาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดย อาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ใน เรื่องระบบเสียง ระบบคำ และ ระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียน ภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดย อาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ใน เรื่องระบบเสียง ระบบคำ และ ระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียน ภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดย อาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ ปัจจุบัน</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ใน เรื่องระบบเสียง ระบบคำ และ ระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่าน เขียน สนทนาภาษาฮินดี และ ระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ใน เรื่องระบบเสียง ระบบคำ และ ระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่าน เขียน สนทนาภาษาฮินดี และ ระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๒(๒-๐-๔) (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการ สนทนา โดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการ สนทนา โดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย ๒(๒-๐-๔) (Thai Culture)</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย ๓(๓-๐-๖) (Thai Culture)</p>	

<p>ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา กับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนาผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย</p>	<p>ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา กับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนาผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม ๒(๒-๐-๔) (Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรม ตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรม ตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม ๓(๓-๐-๖) (Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรม ตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรม ตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๑๓ ชีวิตกับจิตวิทยา ๒(๒-๐-๔) (Life and Psychology) ศึกษาพัฒนาการและองค์ประกอบของชีวิต ความสัมพันธ์ของจิตวิทยากับการดำรงชีวิต วิเคราะห์คุณสมบัติของจิตใจลักษณะต่างๆ ผลของสุขภาพจิตที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์และการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development) ๓(๓-๐-๖) ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>

<p>๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์วิทยา ๒(๒-๐-๔) (Physical Science and Technology) ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติ และ ผลงาน ของ นักวิทยาศาสตร์ในยุคสมัยต่างๆ ความคิดเกี่ยวกับเอกภพ ระบบสุริยะ เทคโนโลยี เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การขนส่ง การสื่อสาร เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน พระพุทธศาสนา กับวิทยาศาสตร์</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๒ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๓(๓-๐-๖) (Modern Science and Technology) ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติ และ ผลงาน ของ นักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนา กับเทคโนโลยี</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๒๔๒ พื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Computer and Information Technology) ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประวัติของคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร องค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบดิจิทัล ภาษาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ ประเภทต่างๆ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ระบบการประมวลผล การวิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาระบบ ข้อมูล และการบริหารข้อมูล เครือข่าย และการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตและเวปไซด์เวป ภัยคุกคามและความมั่นคงของระบบ จริยธรรมและสังคมไซเบอร์</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล ๓(๓-๐-๖) (Computer and Digital Technology) ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย จริยธรรมในสังคมดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ฝึกทักษะการใช้ อินเทอร์เน็ต สื่อ การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ และการนำเสนอข้อมูลได้</p>	<p>เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา -ย้ายเป็นวิชาบังคับ</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๔ สันติศึกษา ๒(๒-๐-๔) (Peace Education)</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Peace Education)</p>	

<p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข</p>	<p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๕ ภาวะผู้นำ (Leadership) ๒(๒-๐-๔)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทรผู้นำกับความเห็นที่ ถูก ต่ อ ง ตี ง าม และ ความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรม และจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณาโดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนาถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ (Leadership) ๓(๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องตีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรม และจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนาถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>

<p>๐๐๐ ๒๖๖ หลักธรรมาภิบาล ๒(๒-๐-๔) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลัก คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลัก ความมีส่วนร่วม หลักความ รับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๐ หลักธรรมาภิบาล ๓(๓-๐-๖) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลัก คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลัก ความมีส่วนร่วม หลักความ รับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	<p>-เปลี่ยน รหัสวิชา -เพิ่มเติม หน่วยกิต</p>
	<p>๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ ๓(๓-๐-๖) (Media Literacy) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อ ปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อ สังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิค การรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทัน สื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อ ชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือ องค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือ จนสร้างความขัดแย้งในสังคม</p>	<p>เพิ่มเติม รายวิชา</p>
	<p>๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม ๓(๓-๐-๖) (Social Responsibility) ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต รู้ หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อ ต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดย ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิด ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต</p>	<p>เพิ่มเติม รายวิชา</p>

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต		
<p>๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี (Pali Literature)</p> <p>ศึกษาประวัติความหมายประเภทและพัฒนาการของ คัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อุนฎีกา โยชนาและปกรณ์วิเสสวรรณกรรมบาลีในประเทศไทยและคุณค่าของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย</p>	<p>๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติ มรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ที่ปวงค์ศาสนวงศ์ เตฎุมิกถา มังคลัตถที่ปนี กายัมมหาชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์กรรมที่ปนี พุทธธรรม พุทธวิทยาและพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา</p>	<p>- รวบรวมรายวิชาวรรณคดีบาลี/งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา - เปลี่ยนรหัสวิชา - เปลี่ยนชื่อวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี (Pali Composition and Translation)</p> <p>ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลักภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษและสำนวนที่ควรทราบ การแปลบาลีเป็นไทยและแปลไทยเป็นบาลีจากหนังสือที่กำหนด</p>		<p>- รวบรวมรายวิชาวรรณคดีบาลี/งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา - เปลี่ยนรหัสวิชา - เปลี่ยนชื่อวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)</p> <p>ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรถกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎก ในประเทศไทย และ</p>	<p>๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อุนฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิงค์ ฎีกาวิงค์ และมหาวิคค์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปริณิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จูฬกัมมวิงค์สูตรในพระสุตตันต</p>	<p>- รวบรวมรายวิชาพระไตรปิฎกศึกษา/ พระวินัยปิฎก/ พระสุตตันตปิฎก/ พระอภิธรรมปิฎก - เปลี่ยนรหัสวิชา</p>

<p>ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา พระไตรปิฎก</p>	<p>ปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของ ปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การ สืบทอดโดยมุขปาฐะและลาย ลักษณ์อักษร ความเป็นมาของ พระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และ ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา พระไตรปิฎก</p>	<p>-เพิ่มเติมหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก (Vinaya Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระ วินัยปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหา วิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ มหาวรรค จุล วรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถ กถาและฎีกาประกอบ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา พระวินัยปิฎก</p>		

<p>๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก (Suttanta Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระ สุตตันตปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์ พระสูตรที่สำคัญ คือ พรหมชาล สูตร มหาปรินิพพานสูตร อัครคัมภีร์สูตร รวมทั้งประเด็น สำคัญที่น่าสนใจจากนิกายทั้ง ๕ นิกาย คือ ทีฆนิกาย มัชฌิม นิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตร นิกาย และขุททกนิกาย โดย อาศัยอรรถกถา และฎีกาประกอบ</p>		
<p>๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก (Abhidhamma Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระ อภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระ ประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรม ปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้ เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูปและนิพพาน โดยอาศัย อรรถกถาและฎีกาประกอบ</p>		

<p>๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ (Pali Grammar) ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี ฐานกรณ์ การออกเสียงพยัญชนะ สันโยค การเชื่อมอักษรด้วยสนธิกิริ โยปกรณ์ ประเภทและวิธีแจก คำนาม สังขยา อพยยศัพท์ กิริยาอาชยาด นามกิตก์ กิริยา กิตก์ สมาสและตัทธิต</p>	<p>๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี (Pali) ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการ แต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น</p>	<p>บาลีไวยากรณ์/ แต่งแปลบาลี -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๔๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒(๒-๐-๔) (History of Buddhism) ศี ก ษ า ป ร ะ วั ต ต ิ ศ า ส น า พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน ความสำคัญและลักษณะ เด่นของพระพุทธศาสนา การแยก นิกายของพระพุทธศาสนา การ ขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไป ในนานาประเทศ และอิทธิพลของ พระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมใน ประเทศนั้นๆ รวมทั้งศึกษา ขบวนการและองค์การใหม่ๆ ใน วงการพระพุทธศานายุคปัจจุบัน และอนาคต</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) (History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาใน อินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนา จากประเทศอินเดียไปในประเทศ ต่างๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่น ของพระพุทธศาสนา ฐานะและ บทบาทของพระพุทธศาสนาใน นานาประเทศ พระพุทธศาสนากับ สังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการ และ องค์ กร ทาง พระพุทธศาสนาในปัจจุบันและ ทิศทางในอนาคต และบทบาทของ ค ณ ะ ส ง ษ์ ไ ท ย กั บ ก า ร สื บ พระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>บรรยายวิชา ประวัติ พระพุทธศาสนา / การปกครอง คณะสงฆ์ไทย -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒(๒-๐-๔) (Thai Sangha Administration) ศึกษาพัฒนาการของระบบการ ปกครองคณะสงฆ์ไทย ตั้งแต่สมัย สุโขทัยถึงปัจจุบันศึกษาและ วิเคราะห์เนื้อหาพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ฉบับต่างๆ กฎ ระเบียบ คำสั่งและประกาศที่สำคัญของ คณะสงฆ์ การประยุกต์การ ปกครองและการบริหารในปัจจุบัน สำหรับคณะสงฆ์ไทย</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) (Buddhist Festival and Traditions)</p>	
<p>๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา ๒(๒-๐-๔) (Buddhist Festival and Traditions)</p>		

<p>ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ความหมาย คุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง</p>	<p>ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทย</p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๒(๒-๐-๔) (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ในภาษาอังกฤษ</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓(๓-๐-๖) (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ <u>ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ</u></p>	<p>-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ ๒(๒-๐-๔) (Dhamma communication) ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ศิลปะการเขียนบทความ การพูดและการพัฒนาบุคลิกภาพเกี่ยวกับการพูด การเทศนา การแสดงปาฐกถาธรรม การอภิปราย และการใช้สื่อประกอบการบรรยาย</p>		<p>ตัดออก</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ๒(๒-๐-๔) (Research and Literary Works on Buddhism)</p>		

<p>ศึกษางานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และ วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ เช่น เตภูมิกถาของพญาสิทธิ มังคลัตถที่ปณีของพระสิริมงคลอาจารย์ กาพย์มหาชาติของพระเจ้าทรงธรรม สังคีตยวงศ์ของสมเด็จพระวันรัต (แก้ว) วัดพระเชตุพน พระมงคลวิเสสเถระของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แก่นพุทธศาสน์ของพุทธทาส กรรมที่ปณีของพระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร) พุทธธรรมของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) พุทธวิทยาของอาจารย์พร รัตนสุวรรณ และงานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย</p>	<p>ตัดออก</p>
---	---------------

ค. กลุ่มวิชาวิปัสสนาธุระ ๔ หน่วยกิต

<p>๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ วิธีการ และประโยชน์ของการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติและนำไปใช้ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๑ ระยะ นั่งกำหนด ๑ ระยะ หรือ ๒ ระยะ</p>	<p>๐๐๐ ๑๔๐ กรรมฐาน ๑ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต</p>
--	--	--

<p>๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติกา ยานุปัสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏ ฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้ง แบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานี กะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม ๒ ระยะ นิ่งกำหนด ๒ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน ตามแนว กายนุปัสนาสติปัฏฐานในมหา สติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติ สูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และ วิปัสสนายานิกะ หลักธรรม ที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม นิ่งกำหนด ส่งและสอบ อารมณ์</p>	<p>-ปรับปรุง รายวิชา -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติเวทนา นุปัสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏ ฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนา ๓ อภิญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึก ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการ เดินจงกรม ๓ ระยะ นิ่งกำหนด ๓ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน ตามแนว เวทนา-นุปัสนาสติปัฏฐานในมหา สติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรม ที่ควรรู้ได้แก่ วิปัส สนา ๓ อภิญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม นิ่งกำหนด ส่ง และสอบอารมณ์</p>	<p>-ปรับปรุง รายวิชา -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation IV)</p>	<p>๐๐๐ ๔๔๓ กรรมฐาน ๔ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation IV)</p>	

<p>ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติจิตตานุปัสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขา และไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๔ ระยะ นิ่งกำหนด ๔ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขา และไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นิ่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>-รวมรายวิชา ธรรมะ ภาคปฏิบัติ ๕/ ธรรมะ ภาคปฏิบัติ ๖ -เปลี่ยนรหัส วิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation V) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวธัมมานุปัสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุปบาท หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๕ ระยะ นิ่งกำหนด ๕ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>		<p>ตัดออก</p>
<p>๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VI) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในพระสูตรที่เชื่อมโยงกับมหาสติปัฏฐานสูตร เช่น อปัณณกสูตร สติสูตร อากาการบรรลุมรรคผลและคุณธรรมของพระอรหันตบุคคล ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๖ ระยะ นิ่งกำหนด ๖ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>		<p>ตัดออก</p>

<p>๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VII) ศึกษาวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวะธรรมที่เกิดดับในขณะปฏิบัติ ๗ วิธีแก้อสภาวะธรรมของสำนัก ปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัฏฐานสูตร ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม และนั่งกำหนด ส่ง และสอบอารมณ์</p>		<p>ตัดออก</p>
--	--	---------------

๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์ ๓๓ หน่วยกิต		
<p>๔๐๑ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Political Philosophy) ศึกษาความหมายและที่มาของ วิชาปรัชญาการเมืองในประเด็นที่ สำคัญ เช่น จุดมุ่งหมายปลายทาง ของมนุษย์ จุดมุ่งหมายของรัฐ ความยุติธรรม ปรัชญาการเมือง สมัยโบราณ ปรัชญาการเมืองสมัย กลาง และ ปรัชญาการเมือง สมัยใหม่ ผลงานของนักปรัชญา ตะวันตกและตะวันออกคนสำคัญ รวมถึงพุทธปรัชญาทางการเมือง</p>	<p>๔๐๑ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Political Philosophy) ศึกษาความหมายและที่มาของ วิชาปรัชญาการเมืองในประเด็นที่ สำคัญ เช่น จุดมุ่งหมายปลายทาง ของมนุษย์ จุดมุ่งหมายของรัฐ ความยุติธรรม ปรัชญาการเมือง สมัยโบราณ ปรัชญาการเมืองสมัย กลาง และ ปรัชญาการเมือง สมัยใหม่ ผลงานของนักปรัชญา ตะวันตกและตะวันออกคนสำคัญ รวมถึงพุทธปรัชญาทางการเมือง</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>๔๐๑ ๒๐๒ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Political Science)</p>	<p>๔๐๑ ๒๐๒ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Political Science)</p>	<p>คงเดิม</p>

<p>ศึกษาธรรมชาติและวิธีการทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์ทางสังคมอื่นๆ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสิทธิอำนาจ การใช้อำนาจองค์ประกอบของรัฐและอำนาจอธิปไตย ความคิดทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล อำนาจกับกฎหมาย การจัดระเบียบปกครอง สถาบันทางการเมืองการปกครอง พลังและกระบวนการทางการเมืองและประชาคมนานาชาติรวมถึงระบบการเมืองการปกครองที่เหมาะสมที่สุดที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีอันมีคุณค่ากับการดำรงอยู่ของสังคมที่มั่นคง มีความสุขเกิดความปรองดองของคนในชาติ</p>	<p>ศึกษาธรรมชาติและวิธีการทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์ทางสังคมอื่นๆ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสิทธิอำนาจ การใช้อำนาจองค์ประกอบของรัฐและอำนาจอธิปไตย ความคิดทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล อำนาจกับกฎหมาย การจัดระเบียบปกครอง สถาบันทางการเมืองการปกครอง พลังและกระบวนการทางการเมืองและประชาคมนานาชาติรวมถึงระบบการเมืองการปกครองที่เหมาะสมที่สุดที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีอันมีคุณค่ากับการดำรงอยู่ของสังคมที่มั่นคง มีความสุขเกิดความปรองดองของคนในชาติ</p>	
<p>๔๐๑ ๒๐๓ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Public Administration) ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และ ขอบข่าย การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ปทัสถานและวิวัฒนาการของรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารการพัฒนา ปัจจัยแวดล้อมทางรัฐประศาสนศาสตร์ นโยบายและการวางแผนของรัฐ องค์การและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวโน้มรัฐประศาสนศาสตร์ของไทย</p>	<p>๔๐๑ ๒๐๓ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Public Administration) ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และ ขอบข่าย การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ปทัสถานและวิวัฒนาการของรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารการพัฒนา ปัจจัยแวดล้อมทางรัฐประศาสนศาสตร์ นโยบายและการวางแผนของรัฐ องค์การและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวโน้มรัฐประศาสนศาสตร์ของไทย</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>๔๐๑ ๓๐๔ ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to International Relation)</p>	<p>๔๐๑ ๓๐๔ ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to International Relation)</p>	<p>คงเดิม</p>

<p>ศึกษาความรู้พื้นฐานของการเมืองระหว่างประเทศ ธรรมชาติและโครงสร้างของระบบการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร วัฒนธรรม อุดมการณ์ที่มีผลต่อแนวพฤติกรรมของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ พัฒนาการความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น ระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย สถาบันระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามแนวพระพุทธศาสนา</p>	<p>ศึกษาความรู้พื้นฐานของการเมืองระหว่างประเทศ ธรรมชาติและโครงสร้างของระบบการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร วัฒนธรรม อุดมการณ์ที่มีผลต่อแนวพฤติกรรมของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ พัฒนาการความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น ระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย สถาบันระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามแนวพระพุทธศาสนา</p>	
<p>๔๐๑ ๓๐๕ การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Analysis of Thai Politics and Government) ศึกษาหลักและวิธีการวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย วิเคราะห์ ประวัติศาสตร์ สถาบันทางการเมือง สถาบันรัฐสภา พัฒนาการของรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง สถาบันพระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกล่าทางการเมือง การบริหารงานของคณะรัฐมนตรี บทบาทและหน้าที่ของสถาบันตุลาการ พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย วิเคราะห์ตามทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์และแนวโน้มของการเมืองของไทยในอนาคต</p>	<p>๔๐๑ ๓๐๕ การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Analysis of Thai Politics and Government) ศึกษาหลักและวิธีการวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย วิเคราะห์ ประวัติศาสตร์ สถาบันทางการเมือง สถาบันรัฐสภา พัฒนาการของรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง สถาบันพระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกล่าทางการเมือง การบริหารงานของคณะรัฐมนตรี บทบาทและหน้าที่ของสถาบันตุลาการ พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย วิเคราะห์ตามทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์และแนวโน้มของการเมืองของไทยในอนาคต</p>	คงเดิม
<p>๔๐๑ ๓๐๖ ทฤษฎีการเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Political Theories)</p>	<p>๔๐๑ ๓๐๖ ทฤษฎีการเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Political Theories)</p>	คงเดิม

<p>ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการเมือง ตะวันตกที่สำคัญ ทฤษฎีการเมือง ตะวันออกที่สำคัญ รวมทั้งปรัชญาการเมือง ความคิดทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง ลัทธิการเมือง ลัทธิชาตินิยม ลัทธิประชาธิปไตย ระบอบเผด็จการ ลัทธิสังคมนิยม ลัทธิอนาธิปไตย</p>	<p>ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการเมือง ตะวันตกที่สำคัญ ทฤษฎีการเมือง ตะวันออกที่สำคัญ รวมทั้งปรัชญาการเมือง ความคิดทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง ลัทธิการเมือง ลัทธิชาตินิยม ลัทธิประชาธิปไตย ระบอบเผด็จการ ลัทธิสังคมนิยม ลัทธิอนาธิปไตย</p>	
<p>๔๐๑ ๓๐๘ การเมืองการปกครอง เปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖) (Comparative Politics and Government) ศึกษาแนวคิดและแนวทางต่างๆ ในการศึกษาการเมืองการปกครอง เปรียบเทียบ ทั้งนี้ให้ศึกษา เปรียบเทียบระบบการเมืองต่างๆ โดยเลือกเอาเฉพาะบางประเทศที่สำคัญที่เป็นแม่แบบประชาธิปไตย กลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์และกลุ่มประเทศโลกที่สามโดยเน้นรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง โครงสร้างทางการเมือง ระบบการเมืองและ พัฒนาการทางการเมืองในอดีตถึงปัจจุบัน</p>	<p>๔๐๑ ๓๐๗ การเมืองการปกครอง เปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖) (Comparative Politics and Government) การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด ทฤษฎี และพัฒนาการทางการเมือง ในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นแม่แบบประชาธิปไตย และประเทศกำลังพัฒนา โดยเน้นวิเคราะห์ เหตุการณ์ทางการเมืองในแต่ละประเทศในปัจจุบัน</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p> <p>ปรับ เนื้อหาวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๓๐๙ ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (English the Field of Political Science) ศึกษาโครงสร้าง ศัพท์และสำนวนที่ใช้กันมากในสาขาวิชารัฐศาสตร์ และฝึกการใช้ศัพท์และสำนวนเหล่านั้นในการเขียนและการพูด ตลอดทั้งฝึกการอ่าน วิเคราะห์ และตีความงานเขียนรัฐศาสตร์ การเขียนย่อความ เรียงความ และอภิปรายเป็นภาษาอังกฤษในเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์</p>	<p>๔๐๑ ๓๐๘ ภาษาอังกฤษในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (English the Field of Political Science) ศึกษาศัพท์ทางวิชา รัฐศาสตร์ และฝึกการใช้ศัพท์และสำนวนเหล่านั้นในการเขียนและการพูด ตลอดทั้งฝึกการอ่าน วิเคราะห์ และตีความงานเขียนรัฐศาสตร์ การเขียนบทความ เรียงความเป็น ภาษาอังกฤษในเรื่องที่เกี่ยวกับ รัฐศาสตร์</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p> <p>ปรับ เนื้อหาวิชา</p>

<p>๔๐๑ ๔๑๐ สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ ๓ (๓-๐-๖) (Political Institutions and Constitutions)</p> <p>ศึกษาสถาบันทางการเมือง และรูปแบบสถาบันการเมืองต่างๆ ของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญกับสถาบันทางการเมือง พัฒนาการ ขบวนการ แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ รูปแบบของรัฐธรรมนูญ การแก้ไขและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน</p>	<p>๔๐๑ ๔๐๙ สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ ๓ (๓-๐-๖) (Political Institutions and Constitutions)</p> <p>ศึกษาสถาบันทางการเมือง และรูปแบบสถาบันการเมืองต่างๆ ของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญกับสถาบันทางการเมือง พัฒนาการ ขบวนการ แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ รูปแบบของรัฐธรรมนูญ การแก้ไขและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p> <p>ปรับ เนื้อหาวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๑๑ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Political Science Research Methodology)</p> <p>ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยครอบคลุมถึงการสร้างแนวความคิด ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การสร้างขอบข่าย บท การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการรายงานการวิจัย ทั้งนี้ให้มีการฝึกหัดจัดทำโครงการวิจัยเสนอเป็นภาคปฏิบัติด้วย</p>	<p>๔๐๑ ๔๑๐ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Political Science Research Methodology)</p> <p>ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ โดยครอบคลุมถึงการสร้างแนวความคิด ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การสร้างขอบข่าย การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p> <p>ปรับ เนื้อหาวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๑๘ กฎหมายปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Administrative Law)</p>	<p>๔๐๑ ๓๑๑ กฎหมายปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Administrative Law)</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>

<p>ศึกษาลักษณะกฎหมายอาญา ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบ ชอบเขตบังคับกฎหมายอาญา การพยายามกระทำความผิด ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด เหตุยกเว้นความผิด ยกเว้นโทษ ลดโทษ การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง การกระทำความผิดอีก อายุความอาญา โทษในทางอาญา และวิธีการเพื่อความปลอดภัย รวมทั้งศึกษาทฤษฎีอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยาอีกด้วย</p>	<p>ศึกษาประวัติ แนวคิดและสาระสำคัญของกฎหมายปกครอง การบริการสาธารณะ การจัดระเบียบราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ระบบข้าราชการ ความเกี่ยวพันระหว่างข้าราชการกับรัฐตามกฎหมาย ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร บำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ และการจัดตั้งศาลปกครองของไทย</p>	<p>ปรับ เนื้อหารายวิชา</p>
---	--	--------------------------------

<p>๒.๓ วิชาเฉพาะด้านทางรัฐศาสตร์ ๓๒ หน่วยกิต</p>		
<p>๔๐๑ ๓๑๒ อาเซียนศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (ASEAN Study) ศึกษากำเนิด พัฒนาการ และบทบาทของสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) แนวคิดเกี่ยวกับภูมิภาคนิยม การบูรณาการภูมิภาค และประชาคมด้านความมั่นคงกับพลวัตความร่วมมือของอาเซียน อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาค ความสำเร็จและข้อจำกัดของอาเซียน ความผูกพันต่อการเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนา สถานภาพทางการเมืองภายในประเทศภูมิภาคสังคมและการพัฒนาวัฒนธรรม สันติภาพและเสถียรภาพ เศรษฐกิจ การเมือง หลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรมระหว่างประเทศในภูมิภาค และบทบาทของไทยในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน</p>		<p>ตัดออก</p>

<p>๔๐๑ ๓๑๓ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และการเลือกตั้ง ๓ (๓-๐-๖) (Political Parties, Interest Groups and Elections)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา ความหมาย บทบาทและหน้าที่ของ พรรคการเมือง ลักษณะทั่วไปของ โครงสร้างพรรค การจัดองค์การ พรรค ปัจจัยและรูปแบบการ ดำเนินงานของพรรค บทบาทและ อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ ระบบการเลือกตั้ง แนวโน้มปัญหา และอุปสรรคของพรรคการเมือง และการเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบ กรณีการเลือกตั้งของไทยกับ ประเทศอื่นๆ</p>	<p>๔๐๑ ๓๑๒ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และการเลือกตั้ง ๓ (๓-๐-๖) (Political Parties, Interest Groups and Elections)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา ความหมาย บทบาทและหน้าที่ของ พรรคการเมือง ลักษณะทั่วไปของ โครงสร้างพรรค การจัดองค์การ พรรค ปัจจัยและรูปแบบการ ดำเนินงานของพรรค บทบาทและ อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ ระบบการเลือกตั้ง แนวโน้มปัญหา และอุปสรรคของพรรคการเมือง และการเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบ กรณีการเลือกตั้งของไทยกับ ประเทศอื่นๆ</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๓๑๔ การเมืองกับนโยบายสาธารณะ ๓(๓-๐-๖) (Politics and Public Policy)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและวิธีการทางการเมืองที่มีการกำหนดนโยบาย สาธารณะ การเมืองการบริหารที่ เกี่ยวกับการตัดสินใจกำหนด นโยบายสาธารณะ และการ นำไปสู่แผนงาน ความสัมพันธ์ ระหว่างการเมือง การบริหารและ นโยบายสาธารณะ ปัจจัยที่ เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไป ปฏิบัติ การวิเคราะห์นโยบายและ การนำไปสู่การจัดทำแผน ปัญหา และอุปสรรคในการกำหนด นโยบาย</p>	<p>๔๐๑ ๓๑๓ การเมือง นโยบายสาธารณะ และยุทธศาสตร์ชาติ ๓ (๓-๐-๖) (Politics and National strategy)</p> <p>ศึกษาแนวคิด วิธีการทาง การเมือง ที่มีต่อการกำหนด นโยบายสาธารณะ และ ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายทาง การเมืองกับยุทธศาสตร์ชาติ การเมืองที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ กำหนดนโยบายสาธารณะ และ การนำไปสู่แผนงานความสัมพันธ์ ระหว่างการเมือง การบริหารและ นโยบายสาธารณะ ปัจจัยที่ เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไป ปฏิบัติ การวิเคราะห์นโยบายและ การนำไปสู่การจัดทำแผน ปัญหา และอุปสรรคในการกำหนด นโยบาย</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา ปรับ ชื่อรายวิชา ปรับ เนื้อหารายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๑๖ การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study on Political Science)</p> <p>ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทาง รัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่นโดยความ เห็นชอบและควบคุมดูแลของ อาจารย์ที่ปรึกษา</p>	<p>๔๐๑ ๔๑๔ การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study on Political Science)</p> <p>ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทาง รัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่นโดยความ เห็นชอบและควบคุมดูแลของ อาจารย์ที่ปรึกษา</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>

<p>๔๐๑ ๓๐๗ การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Local Government and Politics)</p> <p>ศึกษารูปแบบ พัฒนาการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โครงสร้างการบริหารจัดการและกลไกการพัฒนาประเทศ การปกครองส่วนภูมิภาคกับการการเมืองภาคประชาชน การปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวโน้มของการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นไทยในอนาคต</p>	<p>๔๐๑ ๓๑๕ การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Local Government and Politics)</p> <p>ศึกษารูปแบบการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย เปรียบเทียบอดีตกับปัจจุบัน แนวคิดหลักการบริหารราชการแผ่นดิน กลไกการพัฒนาประเทศ การปกครองส่วนภูมิภาคกับการการเมืองภาคประชาชน การปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวโน้มของการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นไทยในอนาคต</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p> <p>ปรับ เนื้อหารายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๑๘ กฎหมายอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law)</p> <p>ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑ และหลักกฎหมายอาญาภาคความผิดที่สำคัญ ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ และ ๓</p>	<p>๔๐๑ ๔๑๖ กฎหมายอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law)</p> <p>ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑ และหลักกฎหมายอาญาภาคความผิดที่สำคัญ ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ และ ๓</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๑๙ โลกาภิวัตน์กับการเมืองไทย ๓(๓-๐-๖) (Globalization and Thai Politics)</p>		<p>ตัดออก</p>

<p>พื้นฐานสังคมการเมืองไทย กระแสโลกาภิวัตน์ว่าด้วยรัฐ ประชาชาติและวิกฤตสังคม การเมือง กลุ่มทุนพรรคการเมือง ระบอบศูนย์รวมอำนาจการเมือง การปกครอง เทคโนโลยี สารสนเทศกับความสมบูรณ์ของ ข้อมูลข่าวสาร ทางออกของความ ขัดแย้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม</p>		
	<p>๔๐๑ ๔๑๗ นวัตกรรมกับการเมืองไทย ๓ (๓-๐-๖) (Innovation and Thai politics) ศึกษาแนวคิด หลักการ กระบวนการและวิธีการของ นวัตกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการเมืองไทยส่งเสริม คุณค่าต่อการเมืองไทยในเชิง โครงสร้างและกระบวนการ ทางการเมืองไทย</p>	<p>วิชาใหม่</p>
<p>๔๐๑ ๔๑๘ การเมืองกับการสื่อสารทาง การเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Politics and Political Communication)</p>	<p>๔๐๑ ๔๑๘ การเมืองกับการสื่อสารทาง การเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Politics and Political Communication)</p>	<p>คงเดิม</p>

<p>ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง และองค์กรทางการเมืองกับ สาธารณชน บทบาทของการ สื่อสารและสื่อมวลชนในทาง การเมือง การรณรงค์ทาง การเมืองและการเลือกตั้ง กระบวนการนโยบายและการ พัฒนา การแสดงความคิดเห็น สาธารณะ การสำรวจ รูปแบบ องค์กร โครงสร้าง และ กระบวนการของการสื่อสารทาง การเมือง ความสัมพันธ์ของการ สื่อสารกับ ประชาธิปไตย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมทาง การเมือง การสื่อสารและ สื่อมวลชน การวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาสำคัญของการสื่อสารกับ การเมือง</p>	<p>ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง และองค์กรทางการเมืองกับ สาธารณชน บทบาทของการ สื่อสารและสื่อมวลชนในทาง การเมือง การรณรงค์ทาง การเมืองและการเลือกตั้ง กระบวนการนโยบายและการ พัฒนา การแสดงความคิดเห็น สาธารณะ การสำรวจ รูปแบบ องค์กร โครงสร้าง และ กระบวนการของการสื่อสารทาง การเมือง ความสัมพันธ์ของการ สื่อสารกับ ประชาธิปไตย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมทาง การเมือง การสื่อสารและ สื่อมวลชน การวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาสำคัญของการสื่อสารกับ การเมือง</p>	
	<p>๔๐๑ ๔๑๙ ประสบการณ์วิชาการรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Experience in Political Science) ฝึกปฏิบัติงานและอบรมใน ประเด็นต่อไปนี้ การรวมตัว การ สร้างพลังทางการเมือง การเป็น สมาชิกพรรคการเมือง อุดมการณ์ ทางการเมือง การสร้างอำนาจ ต่อรองของประชาชน กลุ่ม ผลักดันกระบวนการนโยบาย สาธารณะ ขบวนการทางสังคม และการเมือง และประชาชนภาค พลเมืองในการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมและการเมือง ภายใต้การ ควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา</p>	<p>วิชาใหม่</p>
<p>๔๐๑ ๔๒๐ สัมมนาปัญหาทางการเมืองการ ปกครองของไทย ๒ (๒-๐-๔) (Seminar on Problems of Politics and Government of Thailand)</p>	<p>๔๐๑ ๔๒๐ สัมมนาปัญหาทางการเมืองการ ปกครองของไทย ๒ (๒-๐-๔) (Seminar on Problems of Politics and Government of Thailand)</p>	<p>คงเดิม</p>

<p>สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย ตามหัวข้อที่กำหนดให้</p>	<p>สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย ตามหัวข้อที่กำหนดให้</p>	
<p>๔๐๑ ๔๒๑ ขบวนการทางการเมืองและสังคม ๓ (๓-๐-๖) (Political and Social Movements) การรวมตัวและสร้างพลังทางการเมืองของประชาชน กลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มผลักดันกระบวนการนโยบายสาธารณะ ขบวนการทางสังคมและการเมือง และ ประชาสังคมในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง</p>		<p>ตัดออก</p>
<p>๔๐๑ ๓๒๕ รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา (๒) (๒-๐-๔) (Political Science in Buddhism) ศึกษาแนวคิดทางการเมือง การบริหาร และการปกครองของพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำราทางพระพุทธศาสนาและจากผลงานของนักวิชาการสมัยใหม่</p>	<p>๔๐๑ ๓๒๑ รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Political Science in Buddhism) ศึกษาความหมาย ทฤษฎีหลักการและองค์ประกอบของประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา หลักประชาธิปไตยในพระไตรปิฎก ธรรมเนียมปฏิบัติกับประชาธิปไตย เปรียบเทียบหลักประชาธิปไตยกับประชาธิปไตยแนวพุทธหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เสริมสร้างประชาธิปไตย และการประยุกต์ใช้หลักประชาธิปไตยเชิงพุทธในการบริหารและการปกครอง</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา ปรับเป็น นับหน่วยกิต ปรับ จำนวนหน่วยกิต จาก ๒ เป็น ๓ หน่วยกิต ปรับ เนื้อหารายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๓๒๖ สิทธิมนุษยชนตามแนวพระพุทธศาสนา (๒) (๒-๐-๔) (Human Rights in Buddhism)</p>	<p>๔๐๑ ๓๒๒ สิทธิมนุษยชนตามแนวพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Human Rights in Buddhism)</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>

<p>ศึกษาความหมาย ความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน หลักความเท่าเทียมกันทางพระพุทธศาสนา ความเป็นปัจเจกภาพ เสรีภาพ และประโยชน์ส่วนรวม ความเท่าเทียมกันตามหลักสากล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเสรีภาพตามกฎหมายสูงสุดของรัฐ</p>	<p>ศึกษาความหมาย ความเป็นมา และแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน หลักความเท่าเทียมกันทางพระพุทธศาสนา ความเป็นปัจเจกภาพ เสรีภาพ และประโยชน์ส่วนรวม ความเท่าเทียมกันตามหลักสากล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเสรีภาพตามกฎหมายสูงสุดของรัฐ</p>	<p>ปรับเป็น นับหน่วยกิต</p> <p>ปรับ จำนวนหน่วยกิต จาก ๒ เป็น ๓ หน่วยกิต</p>
<p>๔๐๑ ๒๒๓ การเมืองการปกครองกับพระพุทธศาสนา (๒) (๒-๐-๔) (Politics and Buddhism) ศึกษาบทบาทของพระพุทธศาสนาที่มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา พุทธธรรมที่มีส่วนเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ระบอบการเมือง องค์การทางคณะสงฆ์ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการเมืองการปกครองของไทย บทบาทของพระสงฆ์ต่อการเมืองไทย บทบาทของพระสงฆ์กับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยและประเทศอื่น โดยมีกรณีศึกษาจากพระสงฆ์ที่มีบทบาททางการเมือง เช่น พระสงฆ์ศรีลังกา เป็นต้น ตัวอย่าง</p>		<p>ตัดออก</p>
<p>๔๐๑ ๒๒๔ รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา (๒) (๒-๐-๔) (Political Science in Buddhist Literature)</p>		<p>ตัดออก</p>

<p>ศึกษาทฤษฎีการเมืองการปกครอง และการบริหารที่ปรากฏในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง โลกนิติ ราชนิติ ธรรมนิติ จักรกภาพที่ปณี ภูมิวิลาสินี มงคลที่ปณี โลกที่ปกสาร โลกบัญญัติ วิเคราะห์การเมืองการปกครองและการบริหารในวรรณกรรมเหล่านี้และวรรณกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจ</p>		
<p>๔๐๑ ๔๒๗ ประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา (๒) (๒-๐-๔) (Democracy in Buddhism) ศึกษาความหมาย ทฤษฎีหลักการและองค์ประกอบของประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา หลักประชาธิปไตยในพระไตรปิฎก ธรรมาธิปไตยกับประชาธิปไตย เปรียบเทียบหลักประชาธิปไตยกับประชาธิปไตยแนวพุทธ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เสริมสร้างประชาธิปไตย และการประยุกต์ใช้หลักประชาธิปไตยเชิงพุทธในการบริหารและการปกครอง</p>		ตัดออก

๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขารัฐศาสตร์ ๙ หน่วยกิต		
<p>๔๐๑ ๔๒๘ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๓(๓-๐-๖) (Criminal Procedure Code) ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตั้งแต่อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล การฟ้องคดีอาญา มาตรการบังคับทางอาญาเกี่ยวกับหมายเรียกหมายอาญา การจับ การค้น</p>	<p>๔๐๑ ๓๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๓(๓-๐-๖) (Criminal Procedure Code) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวนและเขตอำนาจศาล หมายเรียกและหมายอาญา การจับ ชั่ง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชั้นสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่ง เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตาม</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p> <p>ปรับ เนื้อหาวิชา</p>

<p>ควบคุม ชั่ง จำคุก ปลดปล่อยชั่วคราว หลักการสอบสวน เทคนิคการสืบสวนและสอบสวน การส่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ การชั้นสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีอาญา การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาพิพากษา การอุทธรณ์ การฎีกา การบังคับคดี การอภัยโทษ การเปลี่ยนโทษ การลดโทษ นิติวิทยาศาสตร์ และพยานหลักฐานในคดีอาญา</p>	<p>ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒ ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ และให้ทราบถึงการอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔</p>	
<p>๔๐๑ ๔๒๙ กฎหมายลักษณะพยาน ๓(๓-๐-๖) (Law of Evidence) ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐาน รวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่า และพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้เอง ข้อสันนิษฐานและหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕</p>	<p>๔๐๑ ๔๒๕ กฎหมายลักษณะพยาน ๓(๓-๐-๖) (Law of Evidence) ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐาน รวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่า และพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้เอง ข้อสันนิษฐานและหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
	<p>๔๐๑ ๔๒๗ กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม ๓(๓-๐-๖) (Law of Labor and Welfare) ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของรัฐ และกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การ</p>	<p>วิชาใหม่</p>

		จัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคล ประเภทต่างๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการ ครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็ก และเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคน พิการและคนไร้ที่พึ่ง	
๔๐๑ ๔๓๐ การเมืองการปกครองของ ประเทศประชาคมอาเซียน ๓(๓-๐-๖) (Politics and Government of Asian Community) ศึกษาระบบการเมืองและ พัฒนาการทางการเมืองรูปแบบ ของรัฐ ของประเทศประชาคม อาเซียนจากอดีตถึงปัจจุบัน และ วิเคราะห์สถานการณ์ทาง การเมืองในปัจจุบันของแต่ละ ประเทศ	๔๐๑ ๔๒๘ การเมืองการปกครองของ ประเทศประชาคมอาเซียน ๓(๓-๐-๖) (Politics and Government of Asian Community) ศึกษาระบบการเมืองและ พัฒนาการทางการเมืองรูปแบบ ของรัฐ ของประเทศประชาคม อาเซียนจากอดีตถึงปัจจุบัน และ วิเคราะห์สถานการณ์ทาง การเมืองในปัจจุบันของแต่ละ ประเทศ	ปรับ รหัสรายวิชา	
๔๐๑ ๔๓๒ การต่อต้านการทุจริต ๓(๓-๐-๖) (Anti-Corruption)	๔๐๑ ๔๒๙ การต่อต้านการทุจริต ๓(๓-๐-๖) (Anti-Corruption)	ปรับ รหัสรายวิชา	

<p>ศึกษาเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตที่เป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบในทุกรูปแบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิควรได้ ทั้งต่อองค์กร ตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือการช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง นักการเมือง หรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทางการเมือง ตลอดจนกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม รวมถึงการกระทำใดๆ ที่ขัด หรือแย้ง กับหลักจริยธรรม ยกเว้นแต่เป็นกรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของท้องถิ่น หรือจารีตทางการค้าให้กระทำได้ ทั้งนี้ด้วยตระหนักดีถึงภัยร้ายแรงของการทุจริตที่ทำลายการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ทั้งยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติ</p>	<p>ศึกษาเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตที่เป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบในทุกรูปแบบ</p>	<p>ปรับ เนื้อหารายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๓๓ เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย ๓(๓-๐-๖) (Current Affairs of Thai Politics) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงต่างๆ ทั้งอดีตและปัจจุบันซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย โดยเน้นเหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันเป็นสำคัญ และแนวโน้มการเมืองไทยในอนาคต</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๐ เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย ๓(๓-๐-๖) (Current Affairs of Thai Politics) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงต่างๆ ทั้งอดีตและปัจจุบันซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย โดยเน้นเหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันเป็นสำคัญ และแนวโน้มการเมืองไทยในอนาคต</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๓๔ จิตวิทยาการเมือง ๓(๓-๐-๖) (Political Psychology)</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๑ จิตวิทยาการเมือง ๓(๓-๐-๖) (Political Psychology)</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>

<p>ศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม เช่น การเลือกระบบการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐบาล ทศนคติของรัฐบาลที่มีต่อประชาชนและของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์จากจิตวิทยามาเป็นเครื่องมืออธิบาย</p>	<p>ศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม เช่น การเลือกระบบการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐบาล ทศนคติของรัฐบาลที่มีต่อประชาชนและของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์จากจิตวิทยามาเป็นเครื่องมืออธิบาย</p>	
<p>๔๐๑ ๔๓๕ แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก ๓(๓-๐-๖) (Eastern Political Thoughts) ศึกษาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก อาทิ ประเทศอินเดีย ประเทศจีน ประเทศอื่นๆ ในตะวันออก และแนวคิดในอุดมคติทางพระพุทธศาสนาเป็นต้น</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๒ แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก ๓(๓-๐-๖) (Eastern Political Thoughts) ศึกษาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก อาทิ ประเทศอินเดีย ประเทศจีน ประเทศอื่นๆ ในตะวันออก และแนวคิดในอุดมคติทางพระพุทธศาสนาเป็นต้น</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๓๖ ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ ๓(๓-๐-๖) (Comparative Democracy) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและความเป็นมาของประชาธิปไตย เปรียบเทียบสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน ประชาธิปไตยของอังกฤษ อเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เปรียบเทียบประชาธิปไตยระบบทุนนิยมกับประชาธิปไตยสังคมนิยมประชาธิปไตยระบบอังกฤษกับอเมริกา และฝรั่งเศส ประชาธิปไตยระบบของไทยกับญี่ปุ่น และประชาธิปไตยในศตวรรษที่ ๒๑</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๓ ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ ๓(๓-๐-๖) (Comparative Democracy) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและความเป็นมาของประชาธิปไตย เปรียบเทียบสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน ประชาธิปไตยของอังกฤษ อเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เปรียบเทียบประชาธิปไตยระบบทุนนิยมกับประชาธิปไตยสังคมนิยมประชาธิปไตยระบบอังกฤษกับอเมริกา และฝรั่งเศส ประชาธิปไตยระบบของไทยกับญี่ปุ่น และประชาธิปไตยในศตวรรษที่ ๒๑</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๓๗ การเมืองกับความคิดเห็นสาธารณะ ๓(๓-๐-๖) (Politics and Public Opinions)</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๔ การเมืองกับความคิดเห็นสาธารณะ ๓(๓-๐-๖) (Politics and Public Opinions)</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>

<p>ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น สาธารณะ รูปแบบการแสดงความ คิดเห็นการทำความเข้าใจ การ ตีความและประเด็นปัญหาใน กระบวนการสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ บทบาทและผลกระทบ ของความคิดเห็นสาธารณะต่อ ประชาธิปไตย นโยบายสาธารณะ และการสร้างสถาบันทาง การเมือง การตอบสนองของ สังคมและสถาบันทางการเมืองต่อ ความคิดเห็นสาธารณะ การ ครอบงำและการเมืองของความคิดเห็นสาธารณะ การบริหารจัดการ และการระดมความคิดเห็น สาธารณะต่อประเด็นปัญหาทางการเมือง</p>	<p>ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น สาธารณะ รูปแบบการแสดงความ คิดเห็นการทำความเข้าใจ การ ตีความและประเด็นปัญหาใน กระบวนการสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ บทบาทและผลกระทบ ของความคิดเห็นสาธารณะต่อ ประชาธิปไตย นโยบายสาธารณะ และการสร้างสถาบันทาง การเมือง การตอบสนองของสังคม และสถาบันทางการเมืองต่อความคิดเห็นสาธารณะ การครอบงำ และการเมืองของความคิดเห็น สาธารณะ การบริหารจัดการและการระดมความคิดเห็น สาธารณะ ต่อประเด็นปัญหาทางการเมือง</p>	
<p>๔๐๑ ๔๓๘ พฤติกรรมทางการเมือง ๓(๓-๐-๖) (Political Behavior) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางการเมือง ความเป็นมาของการศึกษารูปแบบของ พฤติกรรมในทางรัฐศาสตร์ และความแตกต่างระหว่างการศึกษารูปแบบธรรมดา หรือแบบปรัชญาการเมืองกับแบบ พฤติกรรม ปัจจัยทางสังคมและ วัฒนธรรมที่มีต่อกิจกรรมทาง การเมือง ความเกี่ยวข้องระหว่างการอบรม และการเรียนรู้ทางการเมือง บุคลิกภาพและ วัฒนธรรมทางการเมืองกับ พฤติกรรมทางการเมืองและการ ตื่นรู้ทางการเมือง โดยจะเน้น เปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมใน ระบอบประชาธิปไตยตะวันตกกับ ประเทศไทยเป็นสำคัญ</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๕ พฤติกรรมทางการเมือง ๓(๓-๐-๖) (Political Behavior) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางการเมือง ความเป็นมาของการศึกษารูปแบบของ พฤติกรรมในทางรัฐศาสตร์ และความแตกต่างระหว่างการศึกษารูปแบบธรรมดา หรือแบบปรัชญา การเมืองกับแบบพฤติกรรม ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อกิจกรรมทางการเมือง ความ เกี่ยวข้องระหว่างการอบรม และ การเรียนรู้ทางการเมือง บุคลิกภาพและวัฒนธรรมทาง การเมืองกับพฤติกรรมทางการเมืองและการตื่นรู้ทางการเมือง โดยจะเน้นเปรียบเทียบระหว่าง พฤติกรรมในระบอบ ประชาธิปไตยตะวันตกกับ ประเทศไทยเป็นสำคัญ</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>

<p>๔๐๑ ๔๓๙ การเมืองกับธุรกิจ ๓(๓-๐-๖) (Politics and Business) แนวการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการเมืองกับธุรกิจ รัฐ และระบบตลาด ผลประโยชน์ ทางธุรกิจ และนโยบาย สาธารณะ บทบาทและอิทธิพล ทางการเมืองของ กลุ่ม ผลประโยชน์ทางธุรกิจ บริษัท ขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๖ การเมืองกับธุรกิจ ๓(๓-๐-๖) (Politics and Business) แนวการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการเมืองกับธุรกิจ รัฐ และระบบตลาด ผลประโยชน์ ทางธุรกิจ และนโยบาย สาธารณะ บทบาทและอิทธิพล ทางการเมืองของ กลุ่ม ผลประโยชน์ทางธุรกิจ บริษัท ขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๔๐ ขนชั้นนำทางการเมือง ๓(๓-๐-๖) (Political Elites) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีขนชั้น ปกครอง หลักการแนวโน้มในชน ชั้นปกครองโดยเปรียบขนชั้น ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้ปกครองและ ชนชั้นผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ ระหว่างชนชั้นปกครองและผู้อยู่ ใต้ปกครอง รวมถึงถึงรูปแบบ สังคม (Social types) ใน การศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบ ชนชั้นปกครองในกลุ่มประเทศ ฟาสซิสต์คอมมิวนิสต์และเสรี ประชาธิปไตยในยุคปัจจุบัน</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๗ ขนชั้นนำทางการเมือง ๓(๓-๐-๖) (Political Elites) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีขนชั้น ปกครอง หลักการแนวโน้มในชน ชั้นปกครองโดยเปรียบขนชั้น ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้ปกครองและ ชนชั้นผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ ระหว่างชนชั้นปกครองและผู้อยู่ ใต้ปกครอง รวมถึงถึงรูปแบบ สังคม (Social types) ใน การศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบ ชนชั้นปกครองในกลุ่มประเทศ ฟาสซิสต์คอมมิวนิสต์และเสรี ประชาธิปไตยในยุคปัจจุบัน</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
<p>๔๐๑ ๔๔๑ สันติวิธีและสมานฉันท์ ๓(๓-๐-๖) (Peaceful means and Reconciliation) ศึกษาสาเหตุและปัญหาของความ ขัดแย้ง วิธีระงับความขัดแย้งโดย สันติวิธี การสร้างสันติวิธีและ สมานฉันท์ การสร้างความ ปรองดอง การจัดการความ ขัดแย้งโดยใช้วิธีการสร้างการมี ส่วนร่วม การขอโทษ การให้อภัย การสื่อสารอย่างสันติ การฟื้นคืน ดี และการเยียวยา</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๘ สันติวิธีและสมานฉันท์ ๓(๓-๐-๖) (Peaceful means and Reconciliation) ศึกษาสาเหตุและปัญหาของความ ขัดแย้ง วิธีระงับความขัดแย้งโดย สันติวิธี การสร้างสันติวิธีและ สมานฉันท์ การสร้างความ ปรองดอง การจัดการความ ขัดแย้งโดยใช้วิธีการสร้างการมี ส่วนร่วม การขอโทษ การให้อภัย การสื่อสารอย่างสันติ การฟื้นคืน ดี และการเยียวยา</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>

<p>๔๐๑ ๓๑๕ การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน ๓(๓-๐-๖) (Political Participation and Mass Mobilization)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของการมีส่วนร่วมของประชาชน พัฒนาการของการมีส่วนร่วมในอดีต สิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มชนที่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางสู่การวางแผน ดำเนินการ ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ในการระดมมวลชน การจัดการ อารมณ์ของมวลชน การวิเคราะห์ มวลชนและการจัดตั้งกลุ่มแกนนำ ในการเคลื่อนไหวมวลชน</p>	<p>๔๐๑ ๔๓๙ การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน ๓(๓-๐-๖) (Political Participation and Mass Mobilization)</p> <p>ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของการมีส่วนร่วมของประชาชน พัฒนาการของการมีส่วนร่วมในอดีต สิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มชนที่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางสู่การวางแผน ดำเนินการ ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ในการระดมมวลชน การจัดการ อารมณ์ของมวลชน การวิเคราะห์ มวลชนและการจัดตั้งกลุ่มแกนนำ ในการเคลื่อนไหวมวลชน</p>	<p>ปรับ รหัสรายวิชา</p>
	<p>๔๐๑ ๔๕๙ พลวัตเมืองพะเยากับการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น (Dynamics of Phayao and Local Community Management)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของพลวัตทางสังคม แนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แนวคิดและหลักการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น โดยศึกษาเรื่องความเป็นมาและพัฒนามากของเมืองพะเยา ตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน พัฒนาการการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การเมืองภาคประชาชนและการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการความขัดแย้ง และการเปลี่ยนแปลง การปรับตัว และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและ</p>	<p>วิชาใหม่</p>

	<p>สิ่งแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่น การวิเคราะห์และการออกแบบ การบริหารจัดการตนเองของ ชุมชนท้องถิ่น การบูรณาการภูมิ ปัญญาท้องถิ่นพะเยาเพื่อการต่อ ยอดองค์ความรู้สู่สากล</p>	
	<p>๔๐๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ๔๖๐ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Local Government and Related Law) ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ปฏิบัติราชการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พระราชบัญญัติ เทศบาล พระราชบัญญัติองค์การ บริหารส่วนจังหวัด กฎหมาย ปกครองที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย ที่ดิน การพิจารณากฎหมายที่ เกี่ยวข้องอื่นๆ</p>	<p>วิชาใหม่</p>

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๖๑**

เพื่อให้การบริหารงานจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๒ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓.๓ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๑

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“นิสิต” หมายความว่า ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด ๑
คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

- ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้
- ๗.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา
- ๗.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ
- ๗.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ
- ๗.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
- ๗.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ
- ๗.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ
- ๗.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ
- ๗.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
- ๗.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
- ๗.๑.๙ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับปริญญา ตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด
- ๗.๑.๑๐ ไม่เคยถูกตัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย
- ๗.๑.๑๑ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๑.๔, ๗.๑.๖, ๗.๑.๗, ๗.๑.๘ และข้อ ๗.๑.๑๐
- ๗.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา
- ๗.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ
- ๗.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ
- ๗.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ
- ๗.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๖ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด

๗.๒.๗ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๒.๘ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๒.๔, ๗.๒.๕ และข้อ ๗.๒.๗

ข้อ ๘ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ ๙ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเพื่อเข้าศึกษาในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้มีการโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาตามเกณฑ์ และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต และมีเวลาศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ

ข้อ ๑๐ การนับวันต่าง ๆ ตามข้อบังคับนี้ มหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

หมวด ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๑๑ การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๑.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

ข้อ ๑๒ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

๑๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษารวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา และการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นับเข้าในปีการศึกษาที่ ๕ ยกเว้นในกรณีข้อ ๙ ให้เป็นไปตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๓ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๔ การคิดหน่วยกิต

๑๔.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึก หรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๓ การฝึกงาน หรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๔ การทำโครงการ หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๕ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยกำหนดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องเรียน โดยต้องมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๑๖ การเลือกและการขอเปลี่ยนสาขาวิชา หรือวิชาเอกให้เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะ หรือวิทยาลัยที่จะออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์

ข้อ ๑๗ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยส่งชื่อรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียน

ภายหลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาแล้วหากคณะ หรือวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดสอนรายวิชาใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่เปิดสอนรายวิชาใดที่ได้แจ้งไว้ก็ให้ดำเนินการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้สำนักทะเบียนและวัดผลออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ในการรับนิสิตที่จะขอย้ายจากคณะ หรือวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือโอนจากสถาบันการศึกษาอื่นโดยจะต้องมีเวลาการศึกษาต่อเนื่องในคณะ หรือวิทยาลัยที่เข้าศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๙ การเทียบฐานะชั้นปีที่ของนิสิตในมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนและสอบได้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์พิจารณา และกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค

ข้อ ๒๐ สภาพนิสิตแบ่งออกได้ ดังนี้

๒๐.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๒๐.๒ นิสิตสภาพพรอพิณิจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค ทั้งนี้ ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ นับแต่เริ่มเข้าศึกษา

สำนักทะเบียนและวัดผลจะต้องแจ้งสภาพพรอพิณิจให้นิสิตที่มีสภาพเช่นนั้น และอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๒๑ การลาพัก และการขอกลับเข้าศึกษาต่อ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อ คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ในกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๑.๒ ได้รับทุนการศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๒๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตขอลาพักก่อนลงทะเบียนรายวิชา หรือก่อนเปิดภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้าภายใน ๗ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

และต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตไว้ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

อนึ่ง ถ้านิสิตขอลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หรือในระหว่างภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องโดยเร็วที่สุด และจะต้องมีเวลาศึกษาโดยสม่ำเสมอในระยะก่อนการยื่นคำร้องขอลาพัก หากรายวิชาใดนิสิตขาดเรียนเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้ถือว่าได้ผลการศึกษาระดับ F เฉพาะรายวิชานั้น และให้นำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๒๒ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอนุมัติให้นิสิตลาพักได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักต่อไปอีก ให้ยื่นคำร้องขอลาพักใหม่ตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

นิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อ จะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดก่อนวันเปิดภาคการศึกษานั้นไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่ปฏิบัติตามจะไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีความสำคัญ และจำเป็นที่ทำให้นิสิตผู้นั้นไม่สามารถยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาได้ทันตามกำหนด จะอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษก็ได้

ข้อ ๒๓ คณะหรือวิทยาลัยต้องแจ้งรายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา และรายชื่อนิสิตที่ขอกลับเข้าศึกษาต่อให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๒๔ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๔.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๔.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นในกรณีที่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีความสำคัญจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนได้ ทั้งนี้ ต้องทำให้เสร็จเรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

๒๔.๓ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนรายวิชา

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาตามที่ประสงค์จะศึกษาตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด

๒๕.๒ ให้มีการลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษา และการลงทะเบียนทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๕.๓ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม และส่วนที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยจึงถือว่าการลงทะเบียนนั้นสมบูรณ์ และนิสิตจะได้รับรายงานผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น

๒๕.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาหลังจากวันที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนดให้ถือว่าลงทะเบียนซ้ำ ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นพิเศษตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

๒๕.๕ นิสิตไม่ลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นพิเศษ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่พ้นกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๗ วัน และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒๕.๔

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาเป็นกรณีพิเศษเช่นนี้ ถ้าเวลาเรียนนับจากวันที่ลงทะเบียนรายวิชาเหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของภาคการศึกษานั้นก็ให้มีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่เหลือ

๒๕.๖ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่งในมหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนจะต้องลาพักการศึกษากายได้เงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๒๓ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

๒๕.๗ ถ้าไม่เกินกำหนด ๒ ปีการศึกษาปกตินับจากวันที่มหาวิทยาลัยถอนชื่อนิสิตออกจากทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๑.๔ ข้อ ๒๕.๖ และข้อ ๕๘.๓.๑๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตผู้นั้นกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรโดยให้ถือระยะเวลานั้นเป็นระยะเวลาพักการศึกษา

ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ด้วย

ข้อ ๒๖ จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ มีดังนี้

๒๖.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติได้ไม่น้อยกว่า ๔ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่เกิน ๔ หน่วยกิต

๒๖.๒ นิสิตสภาพรอพินิจในภาคการศึกษาปกติ ให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่เกิน ๒ หน่วยกิต

๒๖.๓ นิสิตพิเศษที่มหาวิทยาลัยอนุมัติรับเข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษให้ลงทะเบียนรายวิชาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๖.๔ หลักสูตรระดับปริญญาตรีให้สำเร็จการศึกษตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๑๒

ข้อ ๒๗ นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนรายวิชา นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติเป็นพิเศษ

ข้อ ๒๘ การขอเพิ่ม หรือการขอลอนรายวิชา

๒๘.๑ การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือภายใน ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อนโดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๘.๒ การขอลอนรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาภายในเงื่อนไข และมีผล ดังต่อไปนี้

๒๘.๒.๑ ถ้าขอลอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน หรือนิสิตที่ถูกสั่งพักการศึกษา รายวิชาที่ลอนนั้นจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ W ในทะเบียน

๒๘.๒.๒ ถ้าขอลอนเมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วันแรก แต่ยังคงอยู่ภายใน ๔๕ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือเมื่อพ้นกำหนด ๗ วันแรก แต่ยังคงอยู่ภายใน ๒๐ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน

ถือว่านิสิตถอนตัวจากการศึกษารายวิชานั้น และจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒๘.๒.๓ การขอลอนเมื่อพ้นกำหนด ตามข้อ ๒๘.๒.๒ นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติด้วยเหตุผลพิเศษ ในกรณีเช่นนี้ นิสิตจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนนั้น

๒๘.๒.๔ นิสิตจะถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า ๙ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิการได้รับค่าธรรมเนียมคืนในบางกรณี ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

หมวด ๔

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การวัดผลการศึกษาอาจทำได้หลายวิธี ในระหว่างภาคการศึกษาจะมีการสอบทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษานั้น ถ้ารายวิชาใดไม่มีการสอบให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยประกาศให้นิสิตทราบก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๒ นิสิตต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่ทำการศึกษาทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ ๒๕.๕

นิสิตผู้ที่มีเวลาศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบเกณฑ์กำหนดดังกล่าว และมีได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย จะได้ระดับ F ในรายวิชานั้น และให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๓๓ การประเมินผลการศึกษา ระบบการประเมินผลการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้นให้มีผลการศึกษาในระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade-point) ดังนี้

	ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม	(Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก	(Very Good)	B+	๓.๕
ดี	(Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี	(Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้	(Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้	(Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน	(Poor)	D	๑.๐
ตก	(Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุด ที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือระดับ D

ข้อ ๓๔ การให้ระดับ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๔.๑ นิสิตเข้าสอบ และสอบตก

๓๔.๒ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

๓๔.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ ตามข้อ ๓๒

๓๔.๔ นิสิตขอลอนรายวิชาในกรณีอื่น นอกจากที่ไม่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๔

๓๔.๕ นิสิตไม่ผ่านผลการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ (I) ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๓๗ วรรค ๒

๓๔.๖ นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบไล่ และได้รับการตัดสินให้สอบตก

ข้อ ๓๕ นอกจากการวัดผลเป็นระดับตามข้อ ๓๓ แล้ว รายงานผลการศึกษาอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่นอีก ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
S (Satisfactory)	สอบได้ไม่กำหนดระดับ
U (Unsatisfactory)	สอบตกไม่กำหนดระดับ
W (Withdrawal)	ถอนรายวิชาที่ศึกษา
AU (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

ข้อ ๓๖ ในการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือรายวิชา ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย อาจมีการวัดผลโดยไม่มีค่าระดับก็ได้ และให้แสดงผลการศึกษาโดยใช้สัญลักษณ์ S หรือ U

ข้อ ๓๗ การให้สัญลักษณ์ I สำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๗.๑ นิสิตไม่ส่งงานมอบหมาย หรือไม่เข้าทดสอบย่อยให้ครบเกณฑ์ตามกำหนดที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นสั่ง หรือดำเนินการในภาคการศึกษา

๓๗.๒ นิสิตป่วยไม่อาจกระทำการสอบระหว่างการสอบรายวิชานั้นโดยมิใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๓๗.๓ นิสิตขาดสอบโดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือด้วยเหตุสุดวิสัยบางประการซึ่งทำให้นิสิตนั้นยังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับรายวิชานั้นไม่สมบูรณ์ และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาขั้นสุดท้ายของนิสิตผู้นั้น

ในกรณีดังกล่าว ตามข้อ ๓๗.๑, ๓๗.๒ และข้อ ๓๗.๓ นิสิตจะต้องทำการสอบ และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สมบูรณ์อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติถัดไป มิฉะนั้นสัญลักษณ์ I จะถูกปรับเป็น F ทันที

นิสิตที่ได้รับผลการศึกษาสมบูรณ์ตามเงื่อนไขในวรรคแรก จะได้รับระดับคะแนนไม่สูงกว่า C เว้นแต่ผลไม่สมบูรณ์ (I) นั้น เกิดเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยอาจให้ระดับสูงกว่า C ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๓๘ การให้สัญลักษณ์ S จะให้เฉพาะรายวิชาซึ่งนิสิตสอบได้ และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ

ข้อ ๓๙ การให้สัญลักษณ์ U จะให้เฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบตก และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ ในกรณีนี้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนใหม่จนกว่าจะสอบได้สัญลักษณ์ S

ข้อ ๔๐ การให้สัญลักษณ์ Au ให้กระทำเฉพาะรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ และแจ้งความ
 งานในวันลงทะเบียนว่าจะเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต และไม่ประสงค์จะให้มีการวัดผล

ข้อ ๔๑ การให้สัญลักษณ์ W ให้กระทำเฉพาะรายวิชาในกรณีที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๒ และข้อ
 ๒๘.๒.๓

ข้อ ๔๒ นิสิตที่ผลการสอบในรายวิชาใดไม่ต่ำกว่าระดับ D ให้ถือว่าสอบได้รายวิชานั้น ยกเว้น
 ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดว่าจะต้องสอบให้ได้สูงกว่าระดับ D

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรนิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้น
 จนสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาเลือกนิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำ ในรายวิชานั้น หรือ
 อาจลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้

ข้อ ๔๓ การเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนน

๔๓.๑ รายวิชาที่จะขอเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถ้าเป็นการเรียนซ้ำ
 จะต้องเป็นรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือ ๒.๐ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

๔๓.๒ ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำได้โดยต้องลงทะเบียนรายวิชา
 อื่น ๆ ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นิสิตเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรี
 แล้ว แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อ ๒๔.๑ สามารถเรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาที่เรียนเพื่อยกระดับ
 คะแนนได้

ข้อ ๔๔ การนับหน่วยกิตสะสมให้นับรวมเฉพาะ ของรายวิชาที่นิสิตสอบได้ตามเกณฑ์ข้อ ๓๘
 และข้อ ๔๒ เท่านั้น

๔๔.๑ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับจำนวนของ
 หน่วยกิตของรายวิชานั้นไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

๔๔.๒ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนวิชาที่ระบุไว้ว่าเป็นวิชาที่เทียบเท่ากันให้นับ
 หน่วยกิตเฉพาะรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๔๕ ให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นการศึกษาทุกภาคโดยคำนวณหา "ค่าระดับ
 เฉลี่ย" ของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น คำนับเรียกว่า "ค่าระดับเฉลี่ยประจำ
 ภาค" (SEMESTER GRADE POINT AVERAGE = SGPA) และให้คิดค่าระดับเฉลี่ยสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาค
 การศึกษาตั้งแต่เริ่มเป็นนิสิตจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน คำนับเรียกว่า "ค่าระดับเฉลี่ยสะสม" (CUMMULATIVE
 GRADE POINT AVERAGE = CUM GPA)

ข้อ ๔๖ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค (SGPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
 ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นตั้งแล้วหาร
 ด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๔๗ การคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม (CUM GPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
 ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดตั้งแล้วหารด้วย
 จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ได้ลงทะเบียนไว้ ไม่ว่ารายวิชานั้นจะซ้ำกัน หรือแทนกันก็ตาม

ข้อ ๔๘ รายวิชาที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, W, Au จะไม่นำมาคำนวณหา
 ค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗

ข้อ ๔๙ การหาค่าระดับเฉลี่ยให้คิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

หมวด ๕ การเดือนและการรอฟินิจ

ข้อ ๕๐ มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษานิสิตแต่ละรายมาพิจารณาทุกภาคการศึกษา รวมทั้งภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน นิสิตจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ มิฉะนั้น จะได้รับการเดือน หรืออยู่ในภาวะรอฟินิจในต้นภาคการศึกษาถัดไป หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นิสิตแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๑ ในภาคแรกที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตผู้ใดได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๑.๕๐ จะได้รับการเดือนจากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเดือนตามข้อ ๕๐

ข้อ ๕๒ นิสิตต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้น ๒ ภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำ กว่า ๑.๗๕ มิฉะนั้น จะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต

ข้อ ๕๓ หากได้รับการเดือน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน โดยยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่เช่นเดิม ให้อยู่ในภาวะรอฟินิจในภาคการศึกษาถัดไป และให้บันทึกภาวะรอฟินิจนั้นลงในระเบียบ เรียนด้วย

ข้อ ๕๔ ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอฟินิจหากนิสิตยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม เมื่อจบภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่อีก นิสิตผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต ยกเว้นกรณีตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ตามเกณฑ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยอาจให้นิสิตผู้นั้นศึกษา ต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะให้ศึกษาต่อในคณะเดิม หรือเปลี่ยนสาขาวิชา หรือย้ายโอนคณะสังกัดภายใต้ข้อ ๖๒.๓ และข้อ ๖๒.๕

ข้อ ๕๖ กรณีข้อ ๕๕ นิสิตจะต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงเกณฑ์ ๒.๐๐ ภายใน ระยะเวลา ๓ ภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองเท่า (๘ ปี) สำหรับการศึกษาภาคปกติ นับแต่วันที่ขึ้น ทะเบียนเป็นนิสิต

ข้อ ๕๗ ภายใต้ข้อ ๕๖ การเปลี่ยนสาขาวิชาที่ดี การย้ายโอนคณะสังกัดที่ดี การพักการศึกษา กี่ปี ไม่มีผลทำให้การเดือน และภาวะรอฟินิจเปลี่ยนแปลง

หมวด ๖ การฟื้นฟูสภาพนิสิตและวินัยของนิสิต

ข้อ ๕๘ นิสิตต้องฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตในกรณี ดังต่อไปนี้

๕๘.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับปริญญาตามข้อ ๖๔

๕๘.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยให้ลาออก

๕๘.๓ ถูกถอนชื่อออกจากมหาวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

๕๘.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษานึ่งตามข้อ ๒๕.๖

๕๘.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุง

มหาวิทยาลัยเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตภาคปกติ

๕๘.๓.๓ เมื่อตรวจพบว่าขาดคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติตามข้อ ๗ อย่างใดอย่าง

หนึ่งตามแต่กรณี

๕๘.๓.๔ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคในภาคการศึกษาแรก ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่ำกว่า ๓.๒๕ หรือสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม ๒ ภาคการศึกษาแรกของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต่ำกว่า ๓.๗๕

๕๘.๓.๕ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๓ ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นต้นไปสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๕๐

๕๘.๓.๖ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๗๕ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๕๘.๓.๗ ไม่พ้นสภาพอธิบดีตามความในข้อ ๕๔

๕๘.๓.๘ สอบได้ไม่ครบตามหลักสูตรของแต่ละคณะ หรือได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ถึง ๒.๐๐ ภายในระยะเวลา ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๕๘.๓.๙ ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ

๕๘.๓.๑๐ ไม่สามารถเลือกวิชาเอก - โท (ถ้ามี) ภายในระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละคณะกำหนดไว้ในหลักสูตร

๕๘.๓.๑๑ ถูกสั่งพักการศึกษารวมกันเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๕๘.๓.๑๒ ประพฤติผิดอย่างร้ายแรง และได้รับการพิจารณาโทษให้พ้นสภาพ

การเป็นนิสิต

๕๘.๓.๑๓ โอนไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๕๘.๓.๑๔ มรณภาพ หรือตาย

ข้อ ๕๙ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตแล้ว หากกลับมาศึกษาใหม่อาจเทียบโอนรายวิชาที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่ศึกษาใหม่อีกก็ได้ ทั้งนี้ การโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นการพ้นสภาพตามข้อ ๕๘.๓.๙ และข้อ ๕๘.๓.๑๒

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการพิจารณาโทษกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖๐.๑ ภาคทัณฑ์

๖๐.๒ พักการศึกษา

๖๐.๓ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๖๑ การลงโทษนิสิตที่กระทำผิดระเบียบการสอบในการสอบประจำภาค หรือการสอบระหว่างภาคให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกับกรรมการคุมสอบเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดประเภททุจริต หรือ سوءเจตนาทุจริต หรือเป็นความผิดอื่น

๖๑.๑ ถ้าเป็นความผิดประเภททุจริตให้ลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด ดังต่อไปนี้

๖๑.๑.๑ ให้นิสิตผู้นั้นได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และ

๖๑.๑.๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่

นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ พิจารณาสั่งพักการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาปกติ หรืออาจให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตได้ การพักการศึกษาของนิสิตผู้กระทำผิดนั้นให้เริ่มในภาคการศึกษาปกติถัดจากภาคการศึกษาที่กระทำผิด และให้นับระยะเวลาที่ถูกสั่งพักการศึกษาเป็นระยะเวลาการศึกษาด้วย

๖๑.๒ ถ้าเป็นความผิดประเภทผิดระเบียบการสอบอย่างอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖๑.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาการลงโทษตามควรแก่กรณีความผิด แต่จะต้องไม่เกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อ ๖๑.๑.๑

ทั้งนี้ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตผู้กระทำความผิดนั้นสังกัดอยู่ ดำเนินการลงโทษตามมติของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยแล้วแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบทันที

หมวด ๗ การย้ายโอนสังกัดและหน่วยกิต

ข้อ ๖๒ การย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยอาจทำได้ในกรณี ต่อไปนี้

๖๒.๑ นิสิตจะมีสิทธิ์ขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ไปอยู่ในสังกัดอีกคณะหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ศึกษาในคณะ หรือวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ปกติไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก ถูกสั่งพัก หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต และต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕

๖๒.๒ การขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยให้นิสิตผู้ประสงค์จะขอย้ายโอนสังกัด แสดงความจำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเหตุผลประกอบยื่นต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ต้นสังกัด อย่างช้า ๑๕ วัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอยู่ส่งคำขอย้ายโอนพร้อม ข้อคิดเห็นประกอบไปยังคณะ หรือวิทยาลัย ที่นิสิตขอย้ายโอนไปสังกัดเพื่อศึกษานั้น

การจะอนุมัติหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติให้ย้ายโอนสังกัดแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๒.๓ การย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนการลงทะเบียน รายวิชาวันแต่อธิการบดีจะประกาศ หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

๖๒.๔ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่รับย้าย โอนมีอำนาจพิจารณาเทียบรายวิชา และหน่วยกิตที่นิสิตผู้นั้นได้ศึกษาไว้แล้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขการศึกษา และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องศึกษาใหม่ในคณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอน

ให้คณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอนดำเนินการตามความในวรรคแรกให้เสร็จสิ้น และ แจ้งผลให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคศึกษานั้น ๆ

๖๒.๕ การนับระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๕๖, ๕๘.๓ และข้อ ๖๔.๑ ให้นับระยะเวลา การศึกษาในคณะเดิมรวมด้วย

ข้อ ๖๓ สำหรับนิสิตที่ย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยให้นำผลการศึกษาของ รายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาจากคณะ หรือวิทยาลัยเดิมมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย แม้รายวิชาที่นิสิตผู้ ย้ายโอนคณะได้ศึกษาจะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่สังกัดใหม่ก็ตาม สำหรับนิสิตที่โอนคณะ หรือวิทยาลัยมาจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นให้ทำการประเมินผล เฉพาะรายวิชาที่ได้ศึกษาใน มหาวิทยาลัยนี้เท่านั้น

ในกรณีนิสิต ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ต้นสังกัดให้ ลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ให้นำผลการศึกษาของรายวิชานั้น ๆ มาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยด้วย

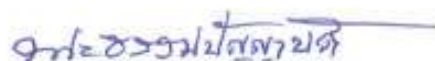
หมวด ๘ การสำเร็จการศึกษา

- ข้อ ๖๔ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
- ๖๔.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐
  - ๖๔.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม หรือการฝึกประสบการณ์การฝึกสอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
  - ๖๔.๓ ไม่มีพันธุะอันใดกับมหาวิทยาลัย
- ข้อ ๖๕ นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
- ๖๕.๑ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง
    - ๖๕.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ
    - ๖๕.๑.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐
    - ๖๕.๑.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือได้สัญลักษณ์ U
    - ๖๕.๑.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน
    - ๖๕.๑.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่างร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา
  - ๖๕.๒ เกียรตินิยมอันดับสอง
    - ๖๕.๒.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ
    - ๖๕.๒.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕
    - ๖๕.๒.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า D หรือได้สัญลักษณ์ U
    - ๖๕.๒.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน
    - ๖๕.๒.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่างร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา
- ข้อ ๖๖ นิสิตที่โอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม
- ข้อ ๖๗ นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เพื่อขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร
- ข้อ ๖๘ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาคำร้องของนิสิตเบื้องต้นแล้วเสนอต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณาเสนอสภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยมต่อไป
- ข้อ ๖๙ สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณานุมัติปริญญาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ข้อ ๗๐ มหาวิทยาลัยจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งจะประกาศกำหนดวันให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๑. นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๑ ยังคงปฏิบัติตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐
และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

(พระธรรมปิฎกชาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี

**ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่ออนุรักษ์ให้เป็นไปตามความในข้อ ๘, ๑๘ และ ๖๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเห็นสมควรออกระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือ ประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิต ของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชา

ในระดับเดียวกัน ที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะ หรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย”

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) นิสิตหลักสูตรปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ที่เคยศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสองภาค การศึกษาปกติ หรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าสี่สิบหน่วยกิต ในมหาวิทยาลัย และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ หรือสำเร็จการศึกษามาแล้วจากมหาวิทยาลัย ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่ขอ โอนเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

(๒) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบการ โอนของนิสิตที่ยื่นคำร้องเฉพาะ รายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือ ค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับ โอนเสร็จสิ้นแล้ว แจ้งผลการโอนให้กองทะเบียน และวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

(๓) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิต ตามหลักสูตร ที่ศึกษาได้ และนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม ยกเว้นการ โอนผลการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา ตรี หรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัย

(๔) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาค การศึกษาปกติ

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษามาแล้วจาก สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของ รายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วย กิตรวม ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่า ระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้ว

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตร ที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาค การศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการเทียบและการเทียบโอนผลการศึกษา ประกอบด้วย

- (1) อธิการบดี หรือรองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย เป็นประธาน
- (2) คณบดีทุกคณะ เป็นกรรมการ
- (3) ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวนสองรูป ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาวิชาการ
- (4) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสี่รูปหรือคน ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ สภาวิชาการ

(5) ผู้อำนวยการกองวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

(6) ผู้อำนวยการกองทะเบียนและวัดผล เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตามข้อ (๓) และ (๔) ให้วาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้

ข้อ ๘ คณะกรรมการมาตรฐานการ โอนและการเทียบโอนผลการศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดนโยบาย ระบบ มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา

(2) ออกประกาศหรือคำสั่งเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา

(3) รับพิจารณาคำร้องและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา

(4) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการ โอนและการเทียบโอนผลการศึกษา

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๙ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาที่ดำเนินการไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลสมบูรณ์ตามระเบียบฉบับนี้

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๕๕๑**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๔ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"การโอน" หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิต ของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

"การเทียบโอน" หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกัน ที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

"คณะกรรมการ" หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะหรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย"

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อ ๖ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษามาแล้ว จากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

๒

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

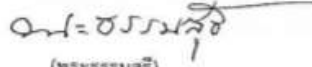
(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้วแจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิตินี้ต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด"

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ประกาศชื่อปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อในสาขาวิชา

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๔๙ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) และมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศกำหนดชื่อปริญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อ เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

(๑) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจหรือรัฐประศาสนศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” หรือ “รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.” หรือ “Doctor of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “D.P.A.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “M.P.A.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “B.P.A.”

(๒) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Political Science” ใช้อักษรย่อ “M.Pol.Sc.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Political Science” ใช้อักษรย่อ B.Pol.Sc.”

(๓) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Economics” ใช้อักษรย่อ “M.Econ.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “เศรษฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Economics” ใช้อักษรย่อ “B.Econ.”

(๔) สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Social Work” ใช้อักษรย่อ “M.S.W.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Social Work” ใช้อักษรย่อ “B.S.W.”

ข้อ ๒ การกำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ใช้อยู่ก่อนประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้การกำหนดชื่อปริญญาและอักษรย่อดังกล่าวเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระธรรมสุธี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
และ ประกาศอนุมัติหลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
ที่ ๒๗ / ๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.)

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีรายนามต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ประกอบไปด้วย

๑. พระครูธรรมธรรูปูเกียรติ พุทฺธสวโก	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศมัย วงศ์จำปา	รองประธาน
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ เลิศสมพร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณสิทธิ์ เมืองอินทร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. พระครูปลัดสุวัฒนจริยคุณ, ดร.	กรรมการ
๖. ดร.พงษ์สนธิ คุณนะลา	กรรมการ
๗. ว่าที่ ร.ท.นิกรณ โปอาตุทธิ์	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณาร่างหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) ให้เหมาะสมและเป็นไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. เมื่อร่างหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) เสร็จแล้วให้นำเสนอหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบตามลำดับและเสนอสภามหาวิทยาลัย เพื่ออนุมัติให้ประกาศใช้ต่อไป

ขอให้ผู้ได้รับการแต่งตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเรียบร้อยสำเร็จประโยชน์และนโยบายของมหาวิทยาลัย สืบต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

(พระราชาธิบดี, ร.ศ.ดร.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตพะเยา

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) คณะสังคมศาสตร์

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) จำนวน ๒๖ ส่วนงาน ประกอบด้วย

๑. วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย วิทยาเขตหนองคาย
๒. วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่ วิทยาเขตเชียงใหม่
๓. วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
๔. วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น วิทยาเขตขอนแก่น
๕. วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา วิทยาเขตนครราชสีมา
๖. วิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี วิทยาเขตอุบลราชธานี
๗. วิทยาลัยสงฆ์แพร่ วิทยาเขตแพร่
๘. วิทยาลัยสงฆ์สุรินทร์ วิทยาเขตสุรินทร์
๙. วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา
๑๐. วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ วิทยาเขตนครสวรรค์
๑๑. วิทยาลัยสงฆ์เลย
๑๒. วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
๑๓. วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
๑๔. วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
๑๕. วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ
๑๖. วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร
๑๗. วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง
๑๘. วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ
๑๙. วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
๒๐. วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด
๒๑. วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
๒๒. วิทยาลัยสงฆ์ระยอง

~ ๒ ~

- ๒๓. วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
- ๒๔. วิทยาลัยสงฆ์อุทัยธานี
- ๒๕. วิทยาลัยสงฆ์มหาสารคาม
- ๒๖. หน่วยวิทยบริการคณะสังคมาศสตร์ วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี"

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ประกาศมหาวิทยาลัยเรื่องอนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษา
ทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พระธรรมปัญญาคี

(พระธรรมปัญญาคี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

พระธรรมปัญญาบดี

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ซ
ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
และอาจารย์ประจำหลักสูตร

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

---

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง พุทธสาวโก (ลักษณะพลวงค์)
๒. ตำแหน่ง อาจารย์
๓. สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
๔. ผลงานทางวิชาการ วิจัย/บทความวิชาการ/หนังสือ/ตำรา

งานวิจัย

สหัชยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง พุทธสาวโก, พิศมัย วงศ์จำปา และ ว่าที่ร้อยโทนิกรณ โปธาฤทธิ์. “กระบวนการพัฒนาข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการแบ่งปัน ผลประโยชน์จากป่าชุมชนในกลุ่มน้ำอิง ตำบลสันมะค่า อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย”. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓-๓๗.

พระครูพิศาลสรกิจ พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง และพระสุภฤกษ์ ปิยสีโล. “การส่งเสริมและพัฒนาชุมชนรอบพื้นที่ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มน้ำอิงตามแนวพระพุทธศาสนา”.

วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๗๐-๘๔.

**ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา**

---

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล   นางพิศมัย วงศ์จำปา
๒. ตำแหน่ง   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ด้านรัฐศาสตร์)
๓. สังกัด   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
๔. ผลงานทางวิชาการ วิจัย/บทความวิชาการ/หนังสือ/ตำรา
งานวิจัย

พิศมัย วงศ์จำปา, พระครูพิศาลสรกิจ และ สหัทธยา วิเศษ. “การพัฒนาการเมืองภาคประชาชนในจังหวัดพะเยาสู่การจัดการตนเองชุมชนท้องถิ่นตามหลักสาราณียธรรม ๖”. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๖. ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) : ๒๑๑-๒๒๒.

พิศมัย วงศ์จำปา และ พระมหาศิวกร ปญญาชีโร. “กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชนในการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการแบ่งปันผลประโยชน์จากป่าชุมชน ในลุ่มน้ำอิงจังหวัดพะเยา-เชียงราย”. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๖. ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) : ๒๔๔-๒๕๒.

สหัทธยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูธรรมธรรพบุญเที่ยง พุทธสาวโก, พิศมัย วงศ์จำปา และ ว่าที่ร้อยโทนิกรณัฒน์ โปธาฤทธิ. “กระบวนการพัฒนาข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการแบ่งปัน ผลประโยชน์จากป่าชุมชนในลุ่มน้ำอิง ตำบลสันมะค่า อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย”. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓-๓๗.

พิศมัย วงศ์จำปา และ สุตฤทัย จันทรวงษ์. “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา”วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐) : ๑๒๐-๑๒๘.

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

---

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล   ว่าที่ ร.ท.นิกรณ โปธาฤทธิ
๒. ตำแหน่ง   อาจารย์
๓. สังกัด   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
๔. ผลงานทางวิชาการ วิจัย/บทความวิชาการ/หนังสือ/ตำรา
งานวิจัย

สหทัยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูธรรมธรรณบุญเที่ยง พุทธสาวโก, พิศมัย วงศ์จำปา และ ว่าที่ร้อยโทนิกรณ โปธาฤทธิ. “กระบวนการพัฒนาข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการแบ่งปัน ผลประโยชน์จากป่าชุมชนในลุ่มน้ำอิง ตำบลสันมะค่า อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย”. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓-๓๗.

ว่าที่ร้อยโทนิกรณ โปธาฤทธิ. “นวัตกรรมเพื่อการจัดการผักตบชวาแบบบูรณาการร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนากว๊านพะเยาอย่างยั่งยืน”. รายงานสืบเนื่องการประชุมระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่๑๑ New Normal : การวิจัยเพื่อสังคมใหม่ ในยุคออนไลน์. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,พระนครศรีอยุธยา. (๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๑๓๗ -๑๔๙.

**ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา**

---

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล   ดร.พงษ์สนธิ คุณณะลา
๒. ตำแหน่ง   อาจารย์
๓. สังกัด   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
๔. ผลงานทางวิชาการ วิจัย/บทความวิชาการ/หนังสือ/ตำรา

งานวิจัย

พงษ์สนธิ คุณณะลา และ ญัฐดนัย ประเทืองบริบูรณ์. “ความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนในเขตตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง”. วารสารวิชาการ มนุษย์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๑๔๑-๑๕๕.

พงษ์สนธิ คุณณะลา. “การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา”. ใน : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ ๑๘ และลำปางวิจัย ครั้งที่ ๔. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง. (๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑) : ๗๓๓-๗๔๗.

พงษ์สนธิ คุณณะลา. “กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลแม่ใส อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”. ใน : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ การประชุมวิชาการราชภัฏรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ ๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.(๒๒ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑) : ๕๔ - ๖๗.

พงษ์สนธิ คุณณะลาและรัชตะ พันธุ์แสง. “การประเมินผลการบริการสาธารณะ องค์การบริหารส่วนตำบลออย อำเภอปง จังหวัดพะเยา”. ใน : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ โครงการเครือข่ายการศึกษา วิจัยและความสัมพันธ์ทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ (PSPARN ครั้งที่ ๓ . มหาวิทยาลัยบูรพา,ชลบุรี.(๒๔ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒) : ๑๕๐-๑๖๖.

พงษ์สนธิ คุณณะลา. “บทบาทและสถานภาพของศาลรัฐธรรมนูญไทย”. ใน : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ พะเยาวิจัย ครั้งที่ ๘ . มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา. (๒๔ -๒๕ มกราคม ๒๕๖๒) : ๑๕๖๙ - ๑๕๗๖.

พงษ์สนธิ คุณณะลา, รัชตะ พันธุ์แสง และ ญัฐดนัย ประเทืองบริบูรณ์. “เจตคติที่มีต่อการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดลำพูน”. ใน : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ การประชุมวิชาการราชภัฏรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ แห่งชาติ ครั้งที่ ๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย. (๒๑- ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒) : ๖๗-๘๗.

พงษ์สนธิ คุณณะลา, ญัฐดนัย ประเทืองบริบูรณ์ และ วรินยุพา คงสนุ่น.สถานการณืและแนวทางการแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา”. ใน : รายงานสืบเนื่องการประชุมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๖๒. สถาบันคชบาลแห่งชาติ จังหวัดลำปาง, ลำปาง (๑๙-๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๕๔๗ - ๕๕๖.

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

---

๑. ชื่อ/ฉายา/นามสกุล   พระครูปลัดสุวัฒนจริยคุณ (โยธิน ฐานิสฺสโร) ทิพย์นวล
๒. ตำแหน่ง   อาจารย์
๓. สังกัด   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
๔. ผลงานทางวิชาการ วิจัย/บทความวิชาการ/หนังสือ/ตำรา

งานวิจัย

พระครูปลัดสุวัฒนจริยคุณ. “การปริวรรตและวิเคราะห์รูปแบบการปกครองบ้านเมืองจากคัมภีร์ตำนานเมืองพะเยา ฉบับวัดศรีโคมคำ”. ใน : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๖. ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ลำพูน. (วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) : ๖๑๐-๖๒๒.